Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 188 (6. 379) 1987 йил 20 август, пайшанба. Баҳоси 3 тийин

1917 1987

Биринчи тақдимдаёқ

Р. Сирожиддиновaнинг Тошкент асбобсозлик ишлаб чиқариш бирлашмасида силлиқловчи бўлиб ишлаётганига 22 йил бўлди. Ана шу вақт ичида у ўз ихтисослигини мукаммал ўзлаштириб олди.

Ҳозир илғор ишчи смена топшириқларини 125 — 130 процентга етказиб адо этмоқда. Унинг қўлидан ўтган деталлар биринчи тақдимдаёқ қабул қилинади.

Зарбдор ва ҳалол меҳнати, жамоатчилик ишларида фаол иштироки учун Р. Сирожиддинова «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланган.

Фрезерчилар бригадасининг етакчиси ўз ҳамкасблари билан Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик муборак тўйига муносиб совға ҳозирламоқда.

Янги маркали агрегат

«СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси конвейеридан янги маркали агрегатлар тушириб олинмоқда.

Шулардан бири «Т100ХП» маркали агрегатдир. Бу янги тракторнинг двигатели қуввати оширилган, кабинаси такомиллашган бўлиб, ҳайдовчи учун жуда мос. Трактор осон бошқарилади. Янги трактор ҳозир дала шароитида «имтиҳон»дан ўтказилмоқда.

Машинасозлар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик олтин тўйига шундай такомиллашган трактордан 500 тасини ишлаб чиқаришни кўзда тутишяпти.

Либослар кўрки

Чиройли ишланган металл тугмача либоснинг кўркидир. Буни тайёрлашда ҳозирда автоматика воситалари ёрдамга келаяпти.

Экспериментал фурнитура-пластмасса заводида техника янгилигига катта эътибор берилмоқда. Бунинг учун замонавий янги ускуна монтаж қилишга киришилган эди. Ҳозирги кунда созлаш ишлари ниҳоясига етай деб қолди.

Янги линиянинг қуввати йилига 50 миллион дона металл тугмача тайёрлашдан иборат.

Октябрь ойи ҳисобига

Тошкентдаги 2-уйсозлик комбинатининг қурилиш бошқармасига қарашли В. А. Демидов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси «Главташкентстрой» қурилиш бошқармалари орасида энг илғор коллективлардан саналади. 27 кишидан ташкил топган бу бригада аъзоларининг ҳаммаси бир неча касбни ўзлаштириб олган.

Бугунги кунда Юнусобод массивидаги Мирзааҳмедов кўчасида бунёд этилаётган 9 қаватли 126 квартирали бинода бригада графикдан бир ой ўзган ҳолда қурилиш монтаж ишларини олиб боряпти. Айниқса Г. Савельев, Д. Коволенко, А. Иванов каби ишчилар намуна кўрсатишмоқда. Бу илғорлар шу кунларда октябрь ойи ҳисобига меҳнат қилишаяпти.

Д. ОБЛАЕВ.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ШАРАФИГА

ВАЗликлар ташаббуси — амалда

ҲИММАТ

Бундан бир неча йил муқаддам Тольятти шаҳрининг бир қатор меҳнат коллективлари ватанпарварлик ташаббуси билан чиқиб, ўзларининг дам олиш кунларида йил давомида тўрт кун муҳим социал, маданий-маиший объектлар қурилишида ишлашга аҳд қилишди. Бу ташаббусни мамлакатимизнинг ҳамма жойида бўлгани каби Тошкент тўқимачилик комбинатининг аҳил коллективи ҳам қизғин кутиб олди.

Ташаббуснинг бу корхона меҳнатчилари ўртасида катта ҳайриҳоҳлик туйғуларини уйғотиши табиий, албатта. Чунки комбинатнинг ўзиёқ ҳашар усулида тиклангандир. Вақти келиб, у индустрлаштириш даврининг йирик қурилиш объектига айланди. Комбинат пойдеворига республикамизнинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоевнинг ўзи дастлабки ғиштни қўйди. Бу эса корхона қурилишида умумхалқ ҳашарини уюштиришда ибратли иш бўлди.

Тольяттиликлар ташаббуси эса тўқимачилик комбинати коллективи учун янада қимматли бўлди. Кўп ўтмай корхонада махсус штаб ташкил этилди. Мазкур штаб меҳнат коллективларининг муҳим социал, маданий-маиший объектларда ишлаш графигини тузди, уларни иш билан таъминлаш масалаларини ҳал қилди.

Социал, маданий-маиший хизмат объектларида беминнат, холисона ишлашда учинчи йигирув фабрикаси коллективи айниқса фаоллик кўрсатди. Улар фабрикадаги психологик ҳордиқ хонасини жиҳозлаш ва безаш, фабрика қошидаги ёзги чойхона ҳамда янги очилган озиқ-овқат магазини қурилишларида актив қатнашдилар. Бу фабрика ишчилари социал маиший хизмат объектларида шу кунга қадар 750 ишчи кунини ишлаб беришди. Бундан ташқари бир қатор меҳнат коллективлари фабрикага қарашли территорияни тозалаш ва ободонлаштириш ишларида қатнашдилар. Фабрика территориясида 5 мингдан зиёд гул кўчатлари ўтқазилди.

Иккинчи йигирув-тўқув фабрикаси коллективи фабриканинг механика устахонаси, фабрикага қарашли ёзги чойхона, мева-сабзавотлар савдоси дўконини капитал ремонтдан чиқаришди. Қарийб 600 ишчи-кун социал маиший хизмат объектларда меҳнат қилган фабрика коллективи салкам икки ярим минг сўмлик иш бажаришди.

Корхонанинг бирор бир бўлими, цех ва ишлаб чиқариш коллективлари бу эзгу ишдан четда қолгани йўқ. Меҳнат коллективларининг беминнат хизмати эвазига ўн учинчи ва саккизинчи болалар боғчалари, пионер лагери, Тошкент денгизи бўйидаги тўқимачилар дам олиш зонаси, ишлаб чиқаришлардаги ечиниш-кийиниш хоналари, ўн олтинчи ва олтинчи ишчи ётоқхоналари жорий ва капитал ремонтдан чиқарилди. Юбилей йилининг фақат олти ойи мобайнида корхонанинг мингдан зиёд ишчилари социал маиший хизмат объектларида қарийб уч минг ишчи-кунини бажардилар.

Ф. ХУСАНОВА.

Меҳнат ветерани Г. Бородкин бир неча йилдирки, Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг Тошкентдаги ихтисослаштирилган ремонт ишлаб чиқариш корхонасида фидокорона меҳнат қилиб келмоқда. Ишга бўлган садоқати туфайли ҳамиша қувончли натижаларга эришаётир. Қолаверса Г. Бородкин ўнлаб ёш токарларнинг устози ҳамдир.

СУРАТДА: меҳнат ветерани Г. Бородкин шогирди Г. Шокиров билан янги буюртма устида ишламоқда.

Р. Шарипов фотоси.

Техника тараққиёти йўлидан

Тадқиқотчи студентлар

Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институтида студентларнинг техника ижодкорлигини кенг йўлга қўйиш юзасидан қатор ибратли тадбирлар кўрилди: олий ўқув юртида ташкил этилган студентлар конструкторлик бюролари орқали истеъдодли ёшлар ўз мустақил изланишларини муваффақиятли амалга ошириб келмоқдалар.

Эндиликда бу мустақил тадқиқот ўчоқлари институтнинг студентлар конструкторлик бирлашмасига уюшган ҳолда иш кўрмоқдалар. Автомобиллар техникавий эксплуатацияси кафедраси ҳузурида фаолият кўрсатаётган конструкторлик бюроси йўли билан ҳам талайгина изланишлар олиб борилди. Бундай тадқиқотларнинг кўпчилиги теварак-атрофни муҳофаза қилиш, ёнилғидан унумли фойдаланиш муаммоларига бағишланган.

Энг яхши изланишлар авторлик гувоҳномалари билан тақдирланди. Иқтидорли студентлардан З. Носиров, С. Пак, И. Попов ва бошқалар ҳам бундай гувоҳномаларга сазовор бўлдилар. Уларнинг илмий-амалий аҳамиятга молик бу ишлари республикамизнинг автотранспорт корхоналарида жорий қилинди.

Кафедра бўйича бу йил 30 дан ортиқ диплом иши муваффақиятли ҳимоя қилинди. Шунингдек, ўнга яқин рационализаторлик таклифи тақдим этилди.

Бу ишларнинг аксариятида амалда қўллаш учун зарур бўлган тавсиялар ҳам бор.

А. АЛИЕВ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

АХБОРОТ

Тошкентда Ҳиндистон фестивали ўтказилишига тайёргарлик кўриш муносабати билан Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг қарорига биноан В. И. Ленин проспектидаги ер ости ўтиш йўли ва метронинг «В. И. Ленин номидаги майдон» станциясидан министрликлар жойлашган 20 қаватли бинога чиқиш йўли 19 августдан 25 августгача қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш пайтида техника хавфсизлигини таъминлаш мақсадида ва 4 сентябрдан 6 сентябргача фестивални ўтказиш вақтида беркитилади.

Замондошимиз

Ҳам жамоатчи, ҳам илғор

Партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг съезддан кейинги Пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган Тошкент кўн-галантерея ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмасининг барча меҳнаткашлари ўз ишларини қайта қурмоқдалар. Тайёрланаётган буюмнинг сифати яхшиланаяпти. Бундан тўрт-беш йил илгари магазинлар пештахталарида бирлашма маҳсулотлари чанг босиб ётар эди. Ҳозирги кунда эса корхона муҳри туширилган турли буюмлар ўзининг пишиқлиги билан харидорларга манзур бўлаяпти.

Муваффақиятларнинг қўлга киритилишида Октябрь район Совети депутати, бригада бошлиғи Зоя Александровна Радаеванинг ҳиссаси катта. Тиришқоқ, талабчан ишчи ҳамиша ҳамкасблари меҳнатини осонлаштириш устида бош қотиради. «Агар ҳар бир киши зиммасига юкланган топшириқни қандай натижа бериши-ю, одамларга қандай нафи тегиши мумкинлигини ўйлаган ҳолда бажарса, мана шунинг ўзини халқимиз турмушининг фаровонлиги йўлида жон куйдириш, деб аташ мумкин» дейди ҳамиша.

Унга кўпгина жамоат топшириқлари юклатилган. Меҳнаткашлар ишонч билдириб, область касаба союз комитетига аъзо, цех бошланғич касаба союз ташкилоти раислигига, уй-жой ва маиший хизмат комиссияси, балоғатга етмаганлар билан ишлаш Советига аъзо этиб сайлаганлар.

— Бригадамизда 29 нафар ишчи меҳнат қилади, — дейди З. Радаева. — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик юбилейи шарафига авж олдирилган мусобақада актив қатнашаётган коллективимиз юқори кўрсаткичларга эришаяптилар. Бригаданинг кунлик плани ортиғи билан адо этилаяпти.

Меҳнаткашлар Зоя Александровнани бригадирликка, район Советига депутатликка, цех касаба союз комитетига раисликка сайлаб янглишишмаган. У жамоат топшириқларини бажаришга улгуриш билан бирга ҳозирги кунда 1988 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: З. А. Радаева.

М. Нуриддинов фотоси.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети «СССР Журналистлар союзининг моддий базасини мустаҳкамлаш ва фаолият шароитларини яхшилаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди. Совет жамиятининг социал-иқтисодий ва маънавий турмушини қайта қуришда оммавий ахборот ҳамда пропаганда воситалари ишини кучайтириш мақсадида КПСС Марказий Комитети СССР Журналистлар союзининг моддий базасини мустаҳкамлаш ва фаолият шароитларини яхшилаш учун қўшимча чора-тадбирларни ишлаб чиқди. СССР Журналистлар союзи ҳузурида СССР журналистлар фонди ташкил этилди. СССР Журналистлар союзи маблағлари газета ва журналларнинг редакциялари, нашриётлар, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Совет Иттифоқи Телеграф агентлиги, «Новости» матбуот агентлиги, телевидение ва радиоэшиттириш органлари томонидан тўланган авторлик гонорарининг 6 проценти миқдоридаги ажратмадан иборат бўлади (бошқа ижодий союзлар фондларига ажратма қилинадиган гонорардан ташқари), деб белгилаб қўйилди. СССР Журналистлар союзи правлениесига СССР Юстиция министрлиги, СССР Молия министрлиги ҳамда СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети билан келишган ҳолда СССР журналистлар фондининг уставини, структурасини, штатлари ва ходимларнинг мансаб окладларини тасдиқлаш топширилди.

СССР Журналистлар союзи моддий базасини мустаҳкамлаш учун бошқа тадбирлар белгиланди.

КПСС Марказий Комитети СССР Министрлар Советининг мазкур масала юзасидан фармойиши лойиҳасини маъқуллади.

СССР Министрлар Совети қабул қилган фармойишда КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Ижодий союзларнинг фаолият шароитларини яхшилаш тўғрисида»ги қарорининг пенсия таъминотига оид қисми СССР Журналистлар союзига ҳам жорий этилди.

СССР Министрлар Совети СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетига «Мисль» нашриётида оммавий ахборот воситалари фаолияти назарияси, тарихи ва практикасига, матбуот ходимлари иш методикаси ва улар меҳнатини ташкил этишга оид адабиётларни, дарсликлар, ўқув қўлланмалари ва справочникларни, шунингдек журналистларнинг энг яхши публицистик асарлари тўпламларини тайёрлаш ва нашр этиш билан шуғулланадиган редакция очишни топширди.

СССР Госпланига 1988 йилдан бошлаб планларнинг лойиҳаларида СССР Журналистлар союзига моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, ижод уйлари, пансионатлар, дам олиш базалари, профилакторийларни союзнинг ўз маблағлари ҳисобига қуриш учун капитал маблағ лимитлари ажратишни кўзда тутиш таклиф қилинди.

СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари, ўлка, область халқ депутатлари Советлари ижроия комитетлари ва Москва шаҳар ижроия комитети зиммасига 1988—1995 йилларнинг планларида журналистлар учун кооператив уйлар, шу жумладан қишлоқ районлари марказларида кам квартирали уй-жойлар қуришни кўзда тутиш вазифасини юклади. Москва шаҳар ижроия комитетига марказий журналистлар уйини капитал ремонт қилиш ишларини 1988 йилда тугаллашни таъминлаш таклиф қилинди.

Демократияга ўрганяпмиз

ЭНДИ ИШГА, РЕКТОР!

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ҳамда Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги коллегиялари М. Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси коллективининг янги ректор сайлаш тўғрисидаги қарорини тасдиқладилар. Республикада хизмат кўрсатган артист, махсус фортепиано кафедрасининг мудири, профессор Офелия ЮСУПОВА ректор бўлди.

Бу билим юрти ректорсиз қолган эди. Кейинги уч йил ичида консерваторияга раҳбарлик қилган К. Кенжаев ножўя ишлари учун яқинда ишдан олиниб, КПСС сафидан ўчирилди. Ўқув ишлари бўйича проректор М. Юнусхоновни ҳам вазифасидан бўшатдилар.

Ўқув-тарбиявий ишларнинг аҳволи ниҳоятда издан чиққан, коллективдаги маънавий-руҳий вазият ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Буни турли даражадаги комиссиялар бир неча марта қайд этдилар. Улар консерваториянинг ниҳоятда заиф моддий-техника базасига ҳам эътиборни қаратдилар.

«Янги ректор қачон тайинланаркин? У ким бўларкин? — ўқитувчилар, студентлар бир-бирларига ташвишланиб ана шундай савол берардилар. Коллективда вазият кундан-кун кескинлашиб борарди. Тан бериш керак: юз берган вазиятда республика маданият министрлиги ва Тошкент шаҳрининг Куйбишев район партия комитети янги ректорни сайлаш керак, деган бирдан-бир тўғри қарорга келдилар.

Консерватория коллективи қарийб икки ой бунга тайёрланди. Ана шу юксак, масъулиятли лавозимга номзодлар кўрсатилган йиғилишлар ҳамма кафедраларда бўлиб ўтди. Улар йигирма тўрт киши эди. Илмий кенгаш ва партия бюросининг қўшма мажлисида ҳар бир номзод жуда пухта муҳокама қилинди. Натижада тўрт кишигина, спорт ибораси билан айтганда, марра чизиғига чиқиш имкониятига эга бўлди.

Ниҳоят, сайловлар куни келди. Мажлислар зали ҳаммани сиғдира олмади. Бу ерга барча кафедралар ва факультетлардан делегатлар йиғилишди. Кузатувчи бўлиб четда қолганлар эса воқеаларни «кулуарлар»да қизғин ва манфаатдорлик билан муҳокама қилардилар.

Залда йиғилиш бошланишига ўн минут қолганда худди команда берилгандек сукунат чўкди. Йиғилишни очган республика маданият министри М. Аҳмедова номзодлар номини тилга олгандан сўнггина зал енгил нафас олди. Гап шундаки, йиғилиш бўлишидан бир-икки ҳафта олдиноқ, айрим ичи қора одамлар ҳар хил миш-мишлар тарқатиб, бўладиган йиғилиш хўжа кўрсинга ўтади, ректор номзоди «юқори»да ҳал қилиб қўйилган: у «четдан» келадиган одам бўлади, деб юрган эдилар. Бу миш-мишларга фактлар уланиб, коллективни яна ҳам пароканда қилиб қўйган эди.

Шунинг учун ҳам номзодлар ўз одамлари эканлиги, сайловлар натижасида яширин овоз билан уларнинг бири коллективни бошқариши маълум бўлганда ҳамма енгил нафас олди.

Номзодлар бирин-кетин минбарга чиқдилар. Уларнинг ҳар бири ўз мақсади билан делегатларни таништирди. Биринчи бўлиб республика халқ артисти, опера тайёргарлиги кафедрасининг мудири, профессор А. Абдуқаюмов раҳбар бўлиб сайланган тақдирда ўзининг яқин ва истиқболда қилажак ишлари ҳақида сўзлаб берди. Ҳозир бўлганларнинг кузатувчан нигоҳи унинг ўзига ишончи, айтишим мумкинки, насиҳатомуз оҳангдаги гапларини пайқади. Лекин, назаримда, у ҳаркалай аниқ ва мақсадли программани таклиф этолмади.

Тасодифийми ёки йўқми, навбатдаги нотиқ сўзини ўзидан аввалги нотиқ тугатган сўз билан бошлади:

— Ректор бўлишни истамайман, деб айтсам мен охиригача носамимий бўлардим...

Шарқ музикаси кафедрасининг мудири О. Матёқубов ўз программасини анчайин аниқ изҳор этди. «Коллективда вазиятни қандай соғломлаштириш керак? Ҳаммадан ҳам кўпроқ уни ана шу савол ташвишлантирарди.— Кейинги уч ректорнинг, айниқса, К. Кенжаевнинг хатоси шунда эдики, улар коллектив учун эмас, балки коллектив улар учун яшаётган эди. Биз бир-биримизга муносабатимизни тубдан ўзгартиришимиз, ўзаро носамимийлик, ғаразгўйлик, жиззакиликни тугатишимиз керак. Консерваторияда бутун муҳитни соғломлаштиришнинг асосий калити ошкораликдир, бу эса бизда шу вақтгача бўлмай келган. Биз юз берган воқеалар учун ҳаммамиз айбдормиз, шунинг учун ҳам ишимизни ўзимиз тузатишимиз керак...»

О. Матёқубов муваффақиятга эришиши шубҳасиздек туюлганди...

...Офелия Юсупова эркин гапирди, касбдошлари билан сўз ўйини қилиб ўтирмади. Улар билан ўзининг дилидаги фикрларни оддийгина ўртоқлашди.

Консерватория унинг учун қадрдон уйи бўлиб қолган эди. У ўн ёшидан ана шу ўқув юртидаги музика мактабида таълим ола бошлади. Ўшандан буён мен у билан бир неча бор суҳбатлашганман, лекин вақти келиб у ректор бўлиб қолишини тасаввур ҳам этмаганман (унинг ўзи ҳам тасаввур этмаган бўлса керак).

Унинг сўзи лўнда ва фикрлаш мантиқи билан жалб этарди. У консерваторияни республиканинг ҳақиқий маънавий ва музика маданияти маркази сифатида қайта тиклашни, бунинг учун студентларга, айниқса, курсдан-курсга кўчиш имтиҳонларида талабчанликни ошириш, бутун профессор-ўқитувчилар состави иш самарадорлигини кўтаришни орзу қиларди.

— Биз бугун ошкора айтишимиз керакки, бир вақт мослашиб олиб, ҳозирги кунгача эски юк билан яшаётган кишилар орамизда озмунча эмас. Иғвогарлик, ошна-оғайнигарчилик, гап ташиш ва ғийбат қилишларни таг-томири билан тугатишимиз зарур. Турғунлик ҳолатидан дарҳол чиқолмаймиз, бу осон эмас, лекин бошқа йўл йўқ.

Сўнгги номзод қолган эди. Мана у ҳам минбарга чиқди. Композиция кафедрасининг мудири, республикада таниқли композитор Ф. Янов-Яновский шундай деди:

— Ҳозир консерватория тақдири ҳал бўлиб турибди. Бу ҳақиқат, аянчли ҳақиқатдир. Педагогик кадрларни тубдан қайта кўриб чиқиб, студентлар билан ўзаро муносабатларни ўзгартириш, уларда бизнинг тарафдорлар, ҳамроҳларни кўриш зарур. Бўлажак ректор вазифасининг бутун муҳимлиги ва масъулиятини яққол ҳис қилган ҳолда мен ўз номзодимни қайтариб оламан...

Бу гап залда худди ёрқин осмонда гулдираган момақалдироқдек эшитилди. Президиум ўз номзодини қайтиб олишни овозга қўйишга мажбур бўлди. Фақат шундай қилиб, демократик йўл билан унинг илтимоси қондирилди.

Уч даъвогар қолган эди. Минбарга сайловчи-делегатлар бирин-кетин кўтарилдилар. Уларнинг ҳар бири «ўз» номзоди учунгина даъват этмай, коллективни соғломлаштириш, унинг ҳаёт фаолиятини «тиклаш» юзасидан амалий таклифлар киритганлиги қувончлидир.

Залда 246 делегат тўпланган эди. Яширин овоз бериш якунлари чиқарилгунча мен бир неча қисқа интервьюлар олдим. Тахминингиз қандай, деган битта савол бердим. Кўплар Матёқубов ва Юсупованинг номзодини айтишди. Лекин узил-кесил якунларни ҳисоб комиссияси чиқарди. Кўпчилик овоз билан Офелия Юсупова ректор бўлди.

... Консерватория мажлислар залидан мен Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари Н. Емельянов билан бирга чиқиб кетдим. «Ректорни сайлаш — бу ишнинг бошигина, холос, — деди у. — Муҳими, — унга ўзини қўлга олишда, ҳақиқий етакчи бўлишда ёрдам беришдир. Янги ректор район партия комитети томонидан қўллаб-қувватланиб турилади. Биз бу ерга фақат байрамлардагина келмаймиз, консерваториянинг илгариги шуҳратини тиклаш — бутун район партия ташкилотининг шарафли ишидир...»

Хуллас, сайлов бўлиб ўтди. Самимий, умид туғдирувчи сўзлар айтилди. Энди ишга, ўртоқ ректор!

Вил. НИЁЗМАТОВ,
(Ўз мухбиримиз).
Тошкент.

(«СОВЕТСКАЯ КУЛЬТУРА»нинг 1987 йил 18 август сонидан).

Улар биринчи эди

ТОШКЕНТ БОЛЬШЕВИКЛАРИ

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 70 йиллиги тобора яқинлашмоқда.

Шонли юбилейга тайёргарлик қизғин паллага кирган ҳозирги пайтда Совет ҳокимиятини қарор топтириш ва уни мустаҳкамлаш учун жон олиб-жон берган оташин, жасур кишилар, она-Ватан фидойиларини эслаш, уларнинг фаолиятидан ёш авлодни баҳраманд этишга бел боғладик. Ана шу мақсадда янги рубрика очиб, уни «Улар биринчи эди» деб номладик.

Бу янги рубрика остида Тошкентнинг дастлабки большевик-революционерлари, фан, маданият ва санъатимиз кашшофлари, биринчи президент, илк Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, тўнғич машинист, дебоча парашютчи, илк жаҳон чемпиони ва бошқа «Биринчилар» ҳақида ранг-баранг материаллар бериб боришни режалаштирдик.

Бугун шу рубрика остида дастлабки материални эътиборингизга ҳавола этмоқдамиз

Улуғ Октябрь социалистик революцияси бўлган тарихий кун — 1917 йил 7 ноябрь яқинлашган сари унинг аҳамияти шунчалик ёрқин намоён бўлаверади. Ҳар бир давр унинг мислсиз аҳамиятини чуқурроқ очиб бераверади. Улуғ Октябрь ҳар бир совет кишисининг энг олий миллий ифтихори бўлиб қолаверади. Нега шундай? Чунки у социалистик ижтимоий тараққиёт яратиб берадиган мислсиз имкониятларни бутун жаҳонга намоён қилди, XX асрда инсоният ҳаётида янги босқични бошлаб берди, ҳар бир миллат бўйнидан капиталистлар ва помешчикларнинг зулм сиртмоғини парчалаб ташлади. Ана шу буюк воқеанинг тепасида большевиклар партияси, улуғ Владимир Ильич Ленин турди!

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ҳақида Америка Қўшма Штатларининг етакчи газеталаридан бири ўша вақтда Улуғ Октябрь революциясининг моҳиятини тушунмай, унга шунчаки бир оддий воқеа деб қараган эди. Бир пайтлар СССРни тан олишни ҳам истамаган АҚШ эндиликда жаҳонда тинчлик масалаларини ҳал этишда бизнинг улуғ мамлакатимиз билан ҳисоблашишга мажбурдир. Бу эса Улуғ Октябрь, социализм самараси, албатта. Мамлакатимизни, шу жумладан республикамизни, унинг пойтахти Тошкентни юксак тараққиёт чўққисига олиб чиққан партиямизнинг оташин жангчилари — ўтюрак большевиклар кўрсатган жасорат ва матонат ҳақида ҳар қанча ёзсак озлик қилади.

Тошкент большевиклари Улуғ Октябрь революцияси ғалабасидан сўнг буржуа миллатчиларига қарши курашга бошчилик қилдилар. 1923 йил февраль ойи охирида Эски шаҳар район партия комитети янги совет мактабларига асоссиз суратда ҳуруж қилишларига қарши актив кураш олиб бориш тўғрисида қарор қабул қилди.

Тошкент большевиклари илғор халқ интеллигенцияси ёрдамида буржуа миллатчиларининг сохта ва нураган пропагандасининг авра-астарини очиб ташладилар. Большевиклар туфайли кўпгина ёш педагоглар илғор ўқитувчиларга эргашдилар. Омма ўртасида оғзаки тадқиқот ишларидан ташқари большевиклар вақтли матбуотда буржуа миллатчиларига қарши, уларнинг халққа зид ҳатти-ҳаракатларини фош этувчи мақолалар ёздилар. Буржуа миллатчилари ва уларнинг ҳомийлари Совет ҳокимиятига қарши чиқишлар қилиб туришар, бунда улар Советларга қарши элементларнинг қўллаб-қувватлашиға умид боғлашар эди. 1925 йил март ойида Ўзбекистон КП (б) Марказий Комитети барча область комитетларига йўллаган хатида Тошкентнинг Эски шаҳар қисмида рўй берган аҳволни маълум қилади ва душман элементларига қарши курашни кучайтиришга, партия-совет органларини мустаҳкамлаш бўйича чора-тадбир кўришга ҳамда актив йиғилишларида кенг тушунтириш ишлари олиб боришга большевикларни даъват қилади.

Ўша йилнинг 16 апрелида область активи бўлиб ўтди . Унда Тошкентнинг янги шаҳар ва Эски шаҳар қисмларининг коммунистлари иштирок этдилар. Актив ўз резолюциясида Марказий Комитет йўлини якдиллик билан қўллаб-қувватлади. Тошкентнинг Эски шаҳар қисмида партия ва совет органларини янада мустаҳкамлаш учун қизғин иш олиб борилди.

Хўш, бу большевиклар — оташин революционерлар кимлар эди? Н. Хўжаев, Х. Ҳусанбоев, А. Авлоний, А. Қосимхўжаев ва бошқа коммунистлар миллатчиларни фош этишда катта ишлар қилишди. Эски шаҳар меҳнаткашлари буржуа миллатчиларининг иғво ва бўҳтонларига ишонмадилар ва халқ маорифи соҳасида уларнинг ярамас ҳатти-ҳаракатларига қарши қатъий кураш бошладилар.

Айниқса маориф соҳасида «ўзини кўрсатган» миллатчилар фош этилгандан кейин уларнинг бир қисми ўз «иш услуб»ларини ўзгартирдилар. Бундай миллатчилар совет мактабларига қарши очиқ кураш имкониятига эга бўлмаганлари туфайли зимдан танқид қилиш йўлини тутдилар. Масалан, ўша пайтларда миллатчилар эски услубдаги мактабларни беркитиш зарурлиги ҳақида гапирсалар ҳам, аммо буни Совет ҳокимияти тутаётган қабилда эмас, бошқача услубда тугатишни таклиф эта бошлашди. Масалан, уларнинг фикрича, эски усулдаги мактаблар ўрнига дастлаб ислоҳ қилинган мактабларни ташкил этиш керак эмиш. Ўзбекистон КП (б) Марказий Комитетининг IV пленумида, Тошкент округ партия конференциясида, интеллигенция съездида 1927 йил баҳорида миллатчи элементлар ана шундай фикрларни ўртага ташлашганда, уларни ҳеч ким қўллаб-қувватламади. Аксинча, Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитетининг IV пленуми қарорида бундай қарашларга қатъий зарба бериш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Тошкент партия ташкилоти буржуа миллатларига қарши курашда чиниқди, меҳнаткаш омманинг онглилик савияси ошди, партия ташкилотлари ишчилар ва камбағалларни социалистик ўзгаришлар учун курашга бирлаштиришга муваффақ бўлдилар.

Шуни айтиш керакки, Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида интернационализм масалаларига жуда катта эътибор берилди. Масалан, 1920 йил декабрида Тошкентда бешта институт очилди. К. Тимирязев номидаги педагогика институтида рус тилида дарс ўтилди. Иккита маориф институтида эса ўзбек, қирғиз ва татар тилида ўқитиш йўлга қўйилди. Кейинчалик туркман, маҳаллий жуҳуд ва тожик маориф институти ташкил этилди. Маориф институтлари ўқитувчи кадрлар тайёрлаш ва совет мактаби ишини янада мустаҳкамлашда катта роль ўйнади.

Қайта тиклаш даврида ўзбеклар, руслар, қирғизлар, маҳаллий жуҳудлар ўртасида ўқитувчилар тайёрлаш курслари иш олиб борди. Курсларда Жиззах, Перовск (Қизил Ўрда), Мирзачўл, Кушка, Андижон ҳамда Ўрта Осиё ва Қозоғистоннинг бошқа шаҳарларидан ўқитувчилар келиб таълим олишди.

Бу борада Москва, Ленинград, Боку ва бошқа шаҳарларнинг ўқув юртлари ва курслари ёрдами катта бўлди.

Рус, украин, озарбайжон ва бошқа халқлар Ўзбекистон халқларига маданий қолоқликни тугатишда ва маданий савияни кўтаришда катта ёрдам бердилар. Советлар мамлакати халқларининг бузилмас дўстлиги бу йилларда мустаҳкамланди. Москва, Ленинград, Қозон, Уфа ва бошқа шаҳарларга Тошкент ўқитувчилари тажриба ўрганишга боришди. Бу эса совет мактабларида ўқув-тарбия ишларини яхшилашга кўп жиҳатдан ёрдам берди. Мактаб ишлари бўйича тажриба алмашиш бўйича олиб борилган ишлар катта самара берди. Бу ишда Тошкентнинг таниқли ўқитувчилари О. Шарафуддинов, В. Лубенцов, К. Дадамуҳамедов, Н. Архангельский ва бошқаларнинг роли катта бўлди.

Ҳар бир янгиликни амалга оширишда ўзига хос қийинчиликлар, муаммолар бўлади. Тошкент большевиклари ҳам ўз олдиларига қандай вазифалар қўйилмасин, уни шараф билан адо этдилар. Уларнинг Совет ҳокимиятининг дастлабки давридаги ҳар бир фаолияти, бошдан кечирган маънавий ҳаёти ғоятда қизиқарли ва қимматлидир. Партия ишига садоқат, талабчанлик, ҳаққоният ва ошкоралик улар ҳаётининг ажралмас ҳусусияти бўлган. Улар ҳамиша янги вазифаларни адо этишга ҳозиру-нозир туришган. Партия XXVII съезди, КПСС Марказий Кмитетининг кейинги Пленумлари ҳақиқат сабоқларини очиб, кўрсатиб берди. Ўз вақтида Владимир Ильич Ленин бундай деган эди: «Амалда янги вазифалар кўндаланг бўлди, бу вазифаларни ҳал қилиш учун, худди ер остидан чиқиб келгандек, янги кучлар пайдо бўлди, бу кучларнинг борлиги тўғрисида бурилиш арафасида ҳали ҳеч ким ўйламаган эди». Бугунги кунда, 20-30-йилларнинг оташин большевиклари, революцион жангчилари сингари янги кучлар ўсиб, ҳозирги революцион қайта қуриш ишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар, улар туфайли бутун мамлакат ҳаракатга келиб, янгича нафас олмоқда, бутун жамиятимиз покланиб бормоқда!

Ҳ. ИКРОМОВ.

МЕҲНАТДА ПЕШҚАДАМ

У гавжум шаҳарнинг серқатнов кўчаларидан тинимсиз ўтиб бораётган транспортларга бир зум маҳлиё бўлиб тикилиб қолди. Ўрта мактабни битирган қиз учун шу дамда ҳайдовчилик касби жуда ҳам сеҳрли туюларди. Айниқса пўлат излардан олдинга илгарилаб бораётган трамвайларнинг узлуксиз ҳаракатлари Маринанинг эътиборини беихтиёр ўзига жалб этди. У авваллари трамвай ҳайдашда фақатгина эркаклар ишлаши мумкин, деган фикрларга борганди. Аммо улкан транспортни моҳирлик билан бошқариб кетаётган дилбар аёлларни кўрганида хотин-қизлар учун ҳам бу касб янгилик эмаслигини ҳис этди. Қалбида шундай фидойилар сафидан ўрин олиш иштиёқи алангаланди.

Кейинчалик эса Марина Мавлонова ўз орзуларини амалга ошишига замин яратиб борди. «Красновосточное» трамвай депосининг меҳнатсевар ҳайдовчилари сафига келиб қўшилиб, улардан машинистлик касбининг сир-асрорларини пухта эгаллашга кунт билан киришди. Қилинган меҳнат ва интилишлар эса зое кетмади. Бугунги кунда Марина Мавлонова деподаги энг пешқадам, моҳир трамвай ҳайдовчиларнинг бири.

Коллектив аъзоларининг кўпчилиги юбилей йилида катта мақсадларни кўзлаб меҳнат қилишмоқда. Уларнинг аксарияти 7 ноябрь байрамига қадар ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йили план топшириқларини бажариш учун зарбдорчасига ишлашмоқда. Марина Мавлонова ҳам ана шундай ватанпарварлик ҳаракатининг ташаббускорларидан бири. У ўзи бошқараётган 28-маршрут бўйича қатновчи трамвайда аҳолига намунали хизмат кўрсатишга мушарраф бўлаяпти.

Моҳир трамвай ҳайдовчиси М. Мавлонова яна бир ажойиб фазилат эгаси ҳамдир. У доимо шогирдларига яхши ишлаш сирларини пухта ўргатиб боради. Уларнинг қалбида бу касбга меҳр уйғотиш учун тиниб-тинчимайди. Шунинг учун бўлса керак уни ҳамма бирдек севиб, ардоқлайди.

СУРАТДА: Марина Мавлонова.

М. Нуриддинов фотоси.

Куюнчаклик билан ёзилган

ЛОҚАЙД БЎЛМАЙЛИК

Акмал Икромов районидаги Ғафур Ғулом номли маҳаллада 370 хонадон жойлашган бўлиб, уларда 3500 киши истиқомат қилади. Яқинда 197-мактаб биноси клубида 90 киши иштирокида йиғилиш бўлиб ўтди. У қизғин баҳс билан ўтди.

Нега маҳалла комитетининг идораси туну-кун берк турадди? Нега чойхона кўримсиз аҳволда? Айниқса мана шу икки масала хусусида узоқ тортишувлар бўлди. Йиғилишнинг мактаб клубида ўтказилганлигининг ўзи ҳам ушбу маҳаллада ишларнинг, ободончилик масалаларининг ўлда-жўлдалигидан далолат бериб турибди. Аслида-ку комитет аъзолари учун махсус идора ажратилган. Лекин у узоқ муддат қаровсизликдан нураб, авария ҳолатига келиб қолган. Чойхона уч йилдан бери ишламай ётибди. Яқин ўртада бу ерга инсон қадами тегмаганлигидан унинг теварак-атрофи ташландиқ ҳолга келиб қолган.

— Очиғини айтганда, бу камчиликларнинг содир бўлишида бизнинг ҳам айбимиз бор, —деди Р. Абдазхўжаев. — Хўш, нега биз бу нуқсонларни ўз вақтида очиб ташламадик? Юз-хотирчиликка бордик. Тилда «қайта қуриш, қайта қуриш» деган сўзларни тез-тез такрорлаймиз-у, амалда эса унга риоя қилмаймиз. Агар биз қайта қуришни биринчи галда ўзимиздан бошлаганимизда, эди, бугунги кунда маҳалламиз ачинарли ҳолга тушиб қолмасди.

— Мени бир нарса қизиқтиради, —дея унинг сўзини илиб кетди Ф. Саъдиев, —хўш, қабристонни ободонлаштириш учун аҳолидан тўпланган 10 минг сўм пул нима мақсадларга сарфланди экан? Ахир қабристон ҳали ҳам ўша-ўша қаровсизлигича ётибди-ку. Ободончилик ҳақида гапиришга уяласан киши. Масалан, биргина Шароф, Боту, Кўркам кўчаларини олайлик. Ариқлар сув ўрнига чиқиндилар билан тўлган. Хонадонлардан оқиб чиқаётган ювинди сувлардан дарахтлар қуримоқда. Хўш, бу кўлмак сувларни ким оқизяпти. Ўзимиз. Нега канализация йўқлигини била туриб мағзава сувни ташқарига оқизамиз. Кўриниб турибдики, айб ўзимизда.

—Ёшлар —бизнинг келажагимиз. Шундай экан, улар тарбияси ҳақида ўйлашимиз керак. Бундай муҳим ва мураккаб ишнинг ўзбўларчиликка ташлаб қўйилганлиги натижасида кейинги йилларда ёшлар ўртасида ўғирлик, безорилик, маиший бузуқлик каби жиноят содир этишлар кўпайиб кетди. Тан олиш керак. Бу борада участка инспекторларининг ҳам айблари бор. Улар ўз вазифаларига масъулият билан ёндашишмаяпти. Бунинг устига кўнгилли халқ дружиначилари штаби ҳам яхши ишламайди.

Тўғри, бола тарбияси билан энг аввало ота-она, қолаверса мактаб коллективи шуғулланиши керак. Лекин бу масъулиятли ишдан жамоатчилик ҳам четда қолмаслиги лозим. Маҳаллада шу чоққача ветеранлар советининг тузилмаганлиги кишини таажжубга солади. Ахир бу совет ҳар бир ишда маҳалла активларирига кўмакдош бўлиши мумкин. Ўсмирлар тарбияси билан шуғулланиш ҳам кўпроқ шу совет аъзоларининг вазифасига киради, —дея сўзини якунлади Қ. Йўлдошев.

— Ичкиликбозлик —иллат. У таг-томири билан суғуриб ташланиши керак. Айниқса тўйларда ичкиликнинг бўлиши кўпинча нохуш сабабларга олиб келмоқда. Икки ёш умрида бир марта бўладиган тўйларни тартибли ва ширин ўтказиш учун ҳамма бир ёқадан бош чиқариб жон куйдириши керак,—деди ўз сўзида коммунист Р. Мавлонов. —Ҳозир барча маҳаллаларда янгича анъаналар қарор топмоқда. Чунончи олтин ва кумуш тўйлар ўтказиш, куёв ва келинларга никоҳ оқшоми кечасида ЗАГС гувоҳномасини топшириш, Армия сафига чақирилувчи ёшларни тантанали равишда кузатиш, маҳалла куни ўтказиш, Хотира ва Ғалаба кунларини нишонлаш каби анъаналар тобора ҳаётимизга кенг кириб бормоқда. Афсуски, бу маросимларнинг кўпчилигида ичкилик аралашаётганлиги бизни ташвишга солмоқда. Ўз номи билан янгича бўлган бу маросимларни ичкиликсиз ўтказайлик.

— Мен маҳалламизда «Энг озода ҳовли» конкурсини жорий этилишини илтимос қилардим, —дейди ветеран она С. Мўминова. — Биринчидан, бу маҳалламизнинг тоза ва озода бўлиши учун мавжуд шароит яратса, иккинчидан, ҳовлиларимизни янада хушманзара бўлишига олиб келади. Ҳеч бўлмаса одамлар бирбиридан ибрат олади. Такасалтанг ва гўзалликни фақат ўзини безашдан иборат деб билган аёлларимиз уялганларидан бу ишга қўл уришга мажбур бўладилар.

Энг муҳими Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги яқинлашиб келяпти. Бу қутлуғ байрамни барча қатори маҳалламиз аҳолиси ҳам муносиб кутиб олиши лозим. Бунинг учун ҳаммамиз бир жон, бир тан бўлиб маҳалламиз территориясида ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини авж олдиришимиз лозим. Оммавий ҳашарлар ўтказсак яна яхши бўлади.

Йиғилиш ана шундай қизғин ўтди. Хотин-қизлар советн, ёшлар билан ишлаш, ободончилик масалалари билан шуғулланувчи, тўй ва бошқа маросимларни олиб борувчи советлар тузилди.

Маҳалла аҳли халқ депутатларига ҳам бир қанча наказлар беришди. Чунончи депутатлар рўйхатидан маҳалла территорияси яқинида янги поликлиника биноси қуриб бериш, оталар чойхонаси қурилиши учун махсус жой ажратиб бериш, ёшлар учун спорт майдончалари ташкил этишда аҳолига яқиндан ёрдам бериш, «Тез ёрдам» пункти ва қурилиш материаллари магазини қуриб бериш каби наказлар ўрин олди.

Муҳиддин ЖАББОР,
СССР Журналистлар союзининг аъзоси.

Дунё хабарлари
ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

СЎНГГИ СОАТДА

НИКОСИЯ. Эроннинг ҳарбий денгиз кучлари Форс ва Уммон кўрфазлари, шунингдек Ўрмуз бўғози районида мина қидиришга киришди. Эрон ҳарбий денгиз кучлари қўмондони Ҳусайн Маликзодагон Теҳрон радиоси орқали гапириб, шуларни айтди. Унинг сўзларига қараганда, бу операцияларда махсус жиҳозланган вертолётлар, шунингдек икки қўриқчи кема ҳамроҳлик қилаётган ғоввослар иштирок этмоқдалар. Ҳарбий-денгиз кучлари қўмондони шанба куни мина қидиришга киришган Эрон яқин орада мазкур район сувларини миналардан тозалаш учун барча имкониятларга эгадир, деди. Бунинг маъноси шундаки, деди у, бошқа мамлакатлар мина қидириб овора бўлишларига ҳожат йўқ. Бундан илгарироқ Теҳрон радиоси Қўшма Штатларни Форс кўрфазида мина жойлаштиришда айблаган эди.

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон Бош министри Ражив Ганди Осиёда ва бутун дунёда тинчлик ва барқарорликни сақлаш ишида Деҳли Декларациясининг аҳамиятини юқори баҳолади. Ражив Ганди Ҳиндистон мустақиллигининг 40 йиллиги муносабати билан Британиянинг Би-би-си радиоэшиттириш корпорациясининг ташаббусига кўра ўтказилган эшиттиришда берилган саволларга жавоб қайтариб, ана шу ҳужжатнинг имзоланишини ҳозирги ҳукумат ташқи сиёсий тадбирларининг энг муҳимларидан бири, деб атади.

ЧИКАГО. Бугун бу ерда АҚШ Коммунистик партиясининг XXIV съезди ўз ишини якунлади. Анжуман делегатлари сиёсий резолюция қабул қилдилар. АҚШ Компартиясининг бош секретари Гэс Холлнинг асосий докладини маъқулладилар. Съезд келажак давр учун партия стратегияси ва тактикасини ишлаб чиқди, жумладан, 1988 йилги сайловда АҚШ президенти ва вице-президенти лавозимларига партия номзодларини кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилди. Съезд партиянинг раҳбар органларини сайлади. АҚШ Компартияси Марказий Комитетининг янги состави пленумида партия Бош секретарлигига яна Гэс Холл сайланди.

РЕЙГАН ВЕРТОЛЁТИ ТЎҚНАШИБ КЕТИШИГА ОЗ ҚОЛДИ

ВАШИНГТОН. АҚШ президенти Рейган тушган вертолёт пайшанба куни ҳавода чоғроқ бир хусусий самолёт билан тўқнашиб кетай деди. Бу ҳодиса вертолёт Санта-Барбарадаги (Калифорния штати) президентга қарашли ранчога яқинлашиб келаётганда рўй берди. Вертолёт учувчиси тўқнашиб кетишдан қочиш учун машинани хусусий самолёт учаётган курсдан юқорилатиб, ўнгга бурди. Шундай қилиб, машиналар бир-биридан тахминан 30 метрча масофада ўтиб кетди.

Ҳамроҳ вертолётлардан бири хусусий самолётни таъқиб этиб борди. У Рейган ранчосидан 120 миль наридаги аэропортга бориб қўнди. Самолётнинг учувчиси қамоққа олинди.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ВАШИНГТОН. Конгресс аъзоси республикачи Жек Кемп пайшанба куни президент Рейганни Никарагуа контрасларига ҳарбий ёрдам бериш учун конгрессдан яна 210 миллион доллар маблағ талаб қилишга чақирди. Вашингтоннинг навбатдаги маъмурияти бошлиғи лавозимига ўз номзоди кўрсатилишига эришиш учун ҳаракат қилаётган Ж. Кемп ўтган ҳафта Гватемалада Марказий Америкадаги беш давлат бошлиқлари регионадаги вазиятни тинч йўл билан бартараф этиш тўғрисида имзолаган битимга ҳам қаттиқ ҳуружлар қилди. АҚШ президенти лавозимига даъвогар кимсанинг бундай гаплари Вашингтонда Марказий Америкадаги хунрезликни тўхтатиш истиқболи маъқул бўлмаётган ва суверен Никарагуага қарши эълон қилинмаган урушни ҳар қандай қилиб бўлса ҳам давом эттиришни истаётган нуфузли кучлар мавжудлигидан далолат беради.

АФИНА. Греция пойтахтида қадимий Эллада диёрида американиклар, шу жумладан уларнинг ҳарбий кучлари бўлишига қарши норозилик намойиши ўтказилди. Яқинда содир бўлган воқеа намойиш учун сабаб бўлди. Хиросима атом бомбардимони қилинган сана нишонланаётган бир пайтда АҚШнинг собиқ президенти Гарри Трумэннинг бронза ҳайкали яна супага қўйилганлиги афиналикларни дарғазаб қилди. Ўтган йилнинг баҳорида Вашингтон маъмурияти бошлиғининг ҳайкали супадан олиб ташланганди. Ўн минглаб японлар ана шу собиқ президентнинг буйруғи билан атом ажалига дучор бўлишган эди. Намойиш қатнашчилари: «Трумэн Хиросимани англатади», «Американинг ажал базалари йўқотилсин», — деб баралла айтдилар. Улар Вашингтоннинг Греция ички ишларига аралашувига қарши норозилик белгиси сифатида Америка байроғини ёқиб юбордилар.

Объективда — Руминия

Руминиянинг Констанца, Мангали, Галаца, Брэиле, Тулча ва бошқа шаҳарларида жойлашган кемасозлик корхоналари замонавий улкан саноат марказига айланган. 1986—1990 йилларга мўлжалланган ана шу соҳани ривожлантириш ва модернизациялаш программасига биноан Руминия Социалистик Республикасининг денгиз флоти юк ташиш қуввати 8 миллион тоннага етади.

СУРАТДА: Глацкий корхонасида янги кемани қуриш ниҳоясига етмоқда.

Аджерпресс — ТАСС фотоси.

Халққа манзур истеъмол буюмлари кўпайсин

Кичик корхонанинг катта ташвишлари

Тошкент ўйинчоқлар фабрикасида хўжалик механизмини такомиллаштириш ва шу асосда бошқаришнинг яхлит, самарали усулига ўтиш учун бошланган оммавий ҳаракат яхши самаралар бермоқда. Буни корхона коллективининг техник-иқтисодий кўрсаткичлари тобора яхшиланиб бораётганлигидан ҳам билса бўлади. Агар ўтган йили 12,6 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлса, Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишонланадиган шу қутлуғ йилда бу кўрсаткични салкам 13 миллион сўмликка етказилиши кўзда тутилмоқда. Корхона цех ва ишлаб чиқариш участкаларида ана шу катта мақсад сари дадил қадам қўйилаётир.

Ўрта Осиёдаги ягона бу корхонанинг маҳсулотига Украина, Белоруссия, Болтиқ Бўйи республикалари, РСФСРда талаб тобора ортиб бораяпти. Мамлакатимизнинг 300 дан зиёд шаҳрида истиқомат қилувчи миллионлаб жажжи кичкинтойлар фабрика ўйинчоқларини севиб харид қилишмоқда.

Корхона 1962 йили ишга туширилган эди. У олтита цехга эга. Мавжуд асбоб-ускуналарнинг 80 проценти замонавий дастгоҳлардир. Станоклар ўзининг серунумлиги билан ишчиларнинг баракали меҳнат қилишларига катта қулайлик туғдирмоқда. Бу дастгоҳлар бир йўла ўнлаб операцияларни муваффақиятли адо этиш қувватига эга. Корхона коллективи 20 хил янги маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан олган планини кўнгилдагидек адо этмоқда. Ўтган йили бу борадаги топшириқ икки ҳисса ошириб бажарилди. 41 хил янги маҳсулот харидорларга етказиб берилди.

Маҳсулотнинг янги турлари орасида юмшоқ пластмассадан тайёрланган ўйинчоқлар айниқса кенг харид қилинмоқда. Улар ўзининг бежиримлиги билангина эмас, кичкинтойлар дидига мослиги билан ҳам савдо пештахталарида кўп туриб қолмаяпти. Ҳозирда шу хил маҳсулотларнинг 27 тури мавжуд. «Карлсон», тулкича, сичқонча, шер, сабзили қуёнча каби ўйинчоқлар айниқса пештахтада кам учрайди. Янги ишлаб чиқарилаётган болалар коптоклари, сувда сузиш баллончалари, телефончалар, мушукча ва плёнкадан тайёрланган бошқа ўйинчоқлар тури ҳам кўпайиб бормоқда.

— Плёнкадан тайёрланаётган маҳсулотларимиз кейинги йилларда худди юмшоқ пластмассадан тайёрланган ўйинчоқларимиз сингари тез оммалашади, — дейди фабрика бош инженери Светлана Холопова биз билан суҳбатда. Цехда янги қувватларнинг ишга туширилиши бунга кенг имконият яратди. Улар сифатнинг юқори бўлишини таъминловчи махсус дастгоҳларда ишлаб чиқарилмоқда. Бу маҳсулотни янада кўпайтириш учун бизда ишчи кучи етарли. Аммо хом ашё бир маромда етказиб берилмаётганлиги сабабли қийинчилик туғилмоқда. Фарғонадаги кўн заводидан олинаётган материалларнинг сифати пастлиги бизни қаттиқ ранжитяпти. Бу корхона қўшимча хом ашё билан бизни керакли миқдорда таъминлай олса, фабрикамизда яна пландан тшқари 20 минг сўмлик ўйинчоқлар тайёрлаш мумкин. Чунки корхонамизда маҳсулот чиқиндиларидан ҳам оқилона фойдаланиш йўлга қўйилган. Улар ташлаб юборилмайди, балки қайта ишланиб хом ашёга айлантирилади.

Дарҳақиқат, юбилей йилининг етти ойлик плани корхонада ортиғи билан бажарилди.

Бироқ, меҳнатни ташкил этишга, иш унумини оширишга салбий таъсир кўрсатаётган муаммолар ҳам йўқ эмас. Айниқса, ишчиларга яратилган шароитни қониқарли деб бўлмайди. Цехлар жуда тор. Вентиляция яхши ишламайди. Йил сайин фабрика ишчиларининг техник-иқтисодий кўрсаткичлари тобора ортиб боряпти-ю, уларга ғамхўрлик кўрсатиш сустлигича қолиб кетмоқда. Ҳатто баъзи бир мутахассислар хоналар етишмаганлигидан вагон типидаги махсус уйчаларда ишлашга мажбур бўлмоқдалар. Цехни айланиб, ишчилар билан суҳбатлашар эканмиз, яна бир муҳим муаммо эътиборимизни жалб этди. Фабрика Чуқурсойдан 2 километр узоқликда жойлашган. Корхонада эса иш икки-уч сменада олиб борилмоқда. Кечки сменадан қайтаётган ишчилар транспорт йўқлигидан қоронғи кўчадан Чуқурсойгача пиёда боришга мажбур бўлишаётир. 10-троллейбус линиясини фабрикагача узайтириш юзасидан кўпгина ташкилотларга бир неча бор мурожаат этилганлигига қарамасдан бу масала ҳамон пайсалга солинмоқда.

Ғ. РАЗЗОҚОВ.

Калейдоскоп

БАХТЛИ ҚАРИЯЛАР

Франциянинг Одинкюрь шаҳридаги Ду департаментида ғаройиб тантана ўтказилди. Опа-сингиллар Мари, Сесиль ва Жан Вуазар билан уларнинг умр йўлдошлари «олтин тўйларини» нишонлашди.

Бундан роппа-роса ярим аср аввал маҳаллий никоҳхонада бир йўла уч никоҳ қайд қилинган эди. Шуниси қизиққи, Вуазарларнинг умр йўлдошлари ака-укалардир.

Бахтли қарияларни муборакбод этиш учун шаҳарчанинг юзлаб аҳолиси келди.

500 ЙИЛДА БИРИНЧИ БОР

Ливерпул яқинидаги Сент Хеленс шаҳрида яшовчи она вақтидан аввал еттита эгизакни туғди.

27 ёшли Сэзан Холтон бир неча бор даволаниш курсларини ўтказди. Бундай курслар ўз натижасини берди. Бироқ, эгизакларнинг бири, 400 грамм вазнли ўғил борйўғи 25 кун умр кўрди. Қолган тўрт қиз ва икки ўғил «инкубатор»ларга жойлаштирилиб, доимий назорат остига олинганлар. Расмий бюллетенларга қараганда, эгизакларнинг соғлиғи «қониқарли» экан. Еттита эгизакнинг туғилиши Англияда 500 йил аввал қайд қилинганди.

Жонажон Ватан бўйлаб

○ ЛИПЕЦК. Новолипецк металлургия комбинатида парчаланмайдиган контрол воситаларидан фойдаланиш цехи барпо этилди. Янги цех металл маҳсулотлар ва комбинатга келтирилаётган хом ашё сифатини текширишга мўлжалланган автомат системалар, асбоблар ва механизмларни ўз қарамогига олди. Бу тадбир давлат қабули шароитида контрол воситаларига малакали хизмат қилиш ва уни ривожлантириш, маҳсулот сифатини бошқариш самарадорлини ошириш имконини беради.

○ ВОРОШИЛОВГРАД. Бу ердаги қишлоқ хўжалик институти олимлари яратган сеялка интенсив технологиянинг тежамли ва содда, серунум ва универсал бўлсин, деган талабларига тўла жавоб беради. Янги сеялка ҳозир кўплаб ишлаб чиқарилаётган машиналарга нисбатан деярли икки баравар енгил. Сеялканинг экиш аппарати ишини тартибга солиб борадиган металлдан ясалган қўпол узатиш системаси ўрнини электроника эгаллади. Шу туфайли бир неча минут агрегатни экиш нормасига созлаш мумкин. Кировоград машинасозлари бу йил мамлакат деҳқонларига ана шундай машиналарнинг дастлабки туркумини етказиб берадилар.

Белоруссия ССР. XIV асрда бунёд этилган Лидск қалъаси (Гродненск области) ўзига хос архитектура ёдгорлиги бўлиб, у ҳозирда қайта таъмирланмоқда. Душманларга бўйин эгмаган бу иншоот даврлар ўтиши билан нуради ва путурдан кета бошлади.

СУРАТДА: шаҳар меъморлари Лидск қалъасининг миноралардан бирини қайта тиклашмоқда.

Ю. Павлов фотоси.

○ ФРУНЗЕ. Қирғизистоннинг уруғлик лавлагизорларида ҳосил йиғиштириш бошланди. Иш суръати ўтган йилдагидан анча юқори бўлмоқда. Бунга бригада пудрати туфайли эришилмоқда. Ҳамма агрегатлар қўшимча мослама билан жиҳозланди, бу эса лавлаги уруғи нобуд бўлишига барҳам беради. Деҳқонлар ҳар бир иқлим зонасига мос келадиган уруғлик тайёрлаб берадилар. Бу йил 15 минг тоннадан ортиқ уруғлик тайёрланади. Бу эса деярли икки миллион гектар ерда мўл лавлаги ҳосили етиштириш учун етади.

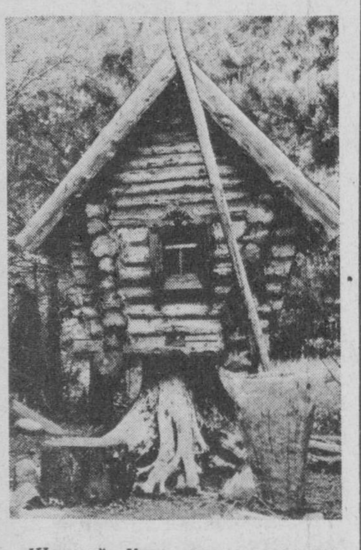

Шарқий Қозоғистон давлат этнография музейи Бутаково қишлоғидаги мактабнинг табиат бурчагидан бошланган эди. Ҳозирда қишлоқда филиал сақланиб қолган бўлиб, музейнинг ўзи эса Усть-Каменогорск шаҳрида жойлашди.

СУРАТДА: Бутаково қишлоғидаги этнография музейининг экспонатларидан бири.

И. Бидневич, В. Воротников фотоси.

○ САРАНСК. Механизациялашган линияларнинг етишмаслиги «Саранский» консерва заводига кўк нўхотни ўз вақтида қайта ишлашга халақит бера олмади. Заводга маҳсулот етказиб берувчи хўжаликлар ўзаро шартномага мувофиқ нўхотни босқичма-босқич экдилар, ўрим даврига келиб уни қайта ишлаш графиги тузиб чиқилди. Кўк нўхотни йиғиштириб олиш мавсуми чўзилган бўлса-да, бунинг эвазига нобудгарчиликка барҳам берилди. Заводнинг бир маромда ишлаши таъминланди. Янги ҳосилдан завод ҳозирнинг ўзидаёқ беш миллион банкадан кўпроқ кўк нўхот консерваси тайёрлаб, маҳсулотнинг шу тури юзасидан йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Маҳсулотнинг ҳаммаси сифат стандартига мос келади. Мавсум охиригача яна бир ярим миллион банкадан кўпроқ кўк нўхот ишлаб чиқариш кўзда тутилмоқда.

(ТАСС).

Инсон одоби азиз

Бу гулшан аро йўқдир бақо гулига сабот,
Ажаб саодат эрур қолса яхшилик билан от.

Алишер НАВОИЙ.

Хулқу-илм ҳақида

◆ Замона насиҳати: жаҳолатнинг боса бил,
Кимнинг тили эрмас банд, тушар оёғига банд.

Абу Абдулло РУДАКИЙ.

◆ Берилма ҳеч қачон фойдасиз сўзга,
Унда наф топмассан тутундан ўзга.

Абулқосим ФИРДАВСИЙ.

◆ Айтмаган сўз айтилганча бўлолмас,
Айтилган сўз ҳеч яширин қололмас.

Носир ХИСРАВ.

◆ Доно доим яхши сўзда — суҳбатда,
Эшитган баҳраманд ундан албатта.

Асади ТУСИЙ.

◆ Одобсиз юз киши билан ҳам ёлғиз.

Шоҳид БАЛХИЙ.

◆ Яхши хулқ энг яхши нарса дунёда,
Халқ севар барчадан шуни зиёда.

Фариддидин АТТОР.

◆ Халқ хизматига ярашга интил,
Хулқинг билан бу жаҳонни соз қил!

Низомий ГАНЖАВИЙ.

◆ Илм — инсоният гавҳаридир.

Абдуқодир БЕДИЛ.

◆ Ярашган ишни қил, қўлдан келганни эмас

Саъдий ШЕРОЗИЙ.

Тўпловчи: М. РАҲИМОВА.

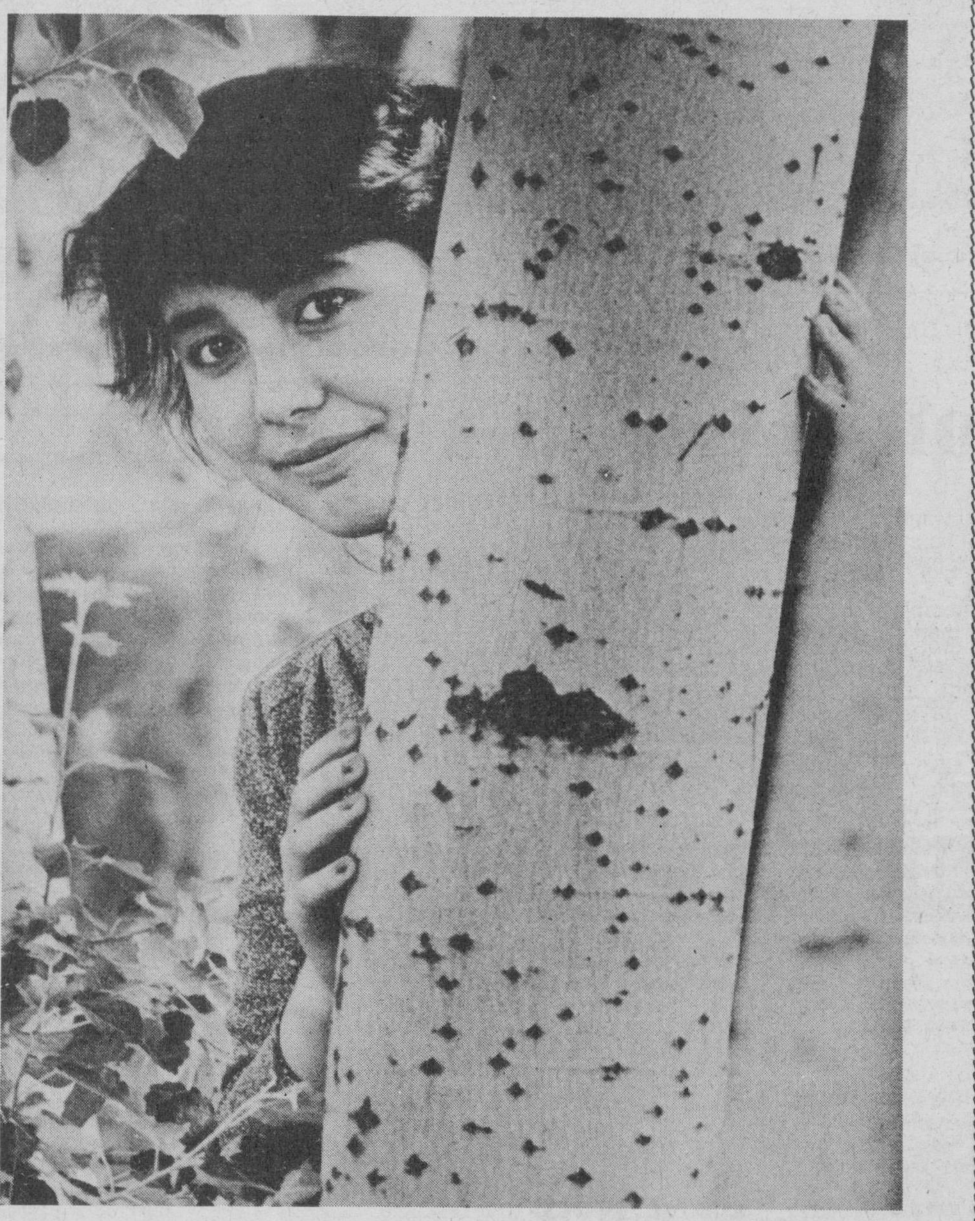

«Ҳавасим келар сенга,
Оқ гўзалим, оқ қайин!

Сочларингни сийпалаб,
Дардим сенга айтайин!»

Р. Шарипов фотоэтюди.

Аҳиллик қани?

Шингил ҳикоя

Ўйлаб қарасам онамга қачон совға қилганим эсимда йўқ. Онаизоргаё! Кўзимни чирт юмиб маошимга бир кийимлик материал олдимда онамга тақдим қилдим. Кўзларида ёш қалқиб минг йил соғингандек меҳр ила термулиб қолдилар.

— Ойи, келинингиз билмагани маъқулроқ. Ҳар қалай гап-сўз...

Хотинимнинг оёқ товушлари эшитилди. Ойим бечора кўйлакни қаерга беркитишни билмай дам кўрпача остига, дам кўйлаклари ичига, йўқ, улгуролмадилар, кўрпачага ташлаб устига ўтириб олдилар. Хотиним кириб ойимга салом берди-да, дастурхонга тескари ўтирган ойимга ҳайрон бўлиб қараб, ташқарига чиқди.

Эй, қайнона ҳам онада. Йигирма йил хотинимни авайлаб-ардоқлаб, опичлаб терғаб... Хуллас сақлаб менга топширган.

Ой ўтмай хотинимга айтмай қайнонамга икки кийимлик, (қайнона ҳам хирмон, «Запорожец»га сиғмайди денг) кўйлаклик совға қилдим.

Қайнонам очилиб, бутун тилла тишлари кўриниб хотинимга эрни ҳурмати, салоҳияти ҳақида «лекция» ўқиди. Сўнгра мукофотни маошга чаплаб хотинимга сирға совға қилдим.

— Илтимос, ойим билан синглим билмасин.

Хотиним табассумидан хона ёришиб кетди. Асал ойидаги кунларим қайтиб келгандек ишга икки-уч кун кеч қолиб юрдим.

Бечора синглим. Бахти очилмай пардоз ойнасига қарайвериб қийналиб кетди.

Дўстимнинг хотини оёғига тор келган этикни сотиб олиб синглимга бердим.

Шодланганидан бўйнимдан қучиб йиғлади. Кейин кўз ёши ёноғига етмай этикни кийди.

— Асло келинойингга айтма.

Этикни кийиб кўрпача устида юрган синглим жиддий бош силкитди.

Ўғлимга туфли олиб:

— Синглингга айтма, йиғлаб уйни бузади.

Қизимга кўйлак олгач:

— Акангга айтма, димоғидан қор ёғилиб, ўйинчоғингни синдиради.

Оиламизда қандайдир ишончсизлик ҳукмрон. Ҳамма бир-биридан нарса беркитган, алдаган, кўзини олиб қочган.

Хотиним сирғасини эшик олдида ечиб, кейин киради. Синглим кунига ўн марта этикни «дугонасиники» эканлигини таъкидлайди.

Йўқ, касални беркитсанг, иситмаси ошкор қилади. Ҳамма сир очилгач, жанжал.

Ойим хўмрайиб, қайнонамнинг кўйлагини юнги қуюқлигини шама қилса, хотиним эски этигини деразадан улоқтиради. Синглимда йиғлашга баҳона топилади.

Ўғлим хўмрайиб, қизим йиғлаган. Ўртада мен оиламнинг тотувлигини сақлашга ҳаракат қиламан. Аҳиллик эса... қани?

Акбар ЮНУСОВ.

ЗАҲАР СОЛМОҚ ЭМИШ КАСБИ...

Ғайри тил олдида заҳри кўп илон,
Чақса бир чивин чаққанча бўлмас!

МАҲТУМҚУЛИ.

Фельетон

Вой дод, ёрдам беринглар, ҳақиқат оёқ ости қилинаяпти, мастерни хўрлашаяпти!!!

Мактубларга битилган аёл кишининг бу фарёди фақат республика марказидагина эмас, ҳатто Иттифоқ миқёсидаги жуда кўп казо-казо идораларнинг ходимларини ҳам оёққа турғазди. Аввалламбор кўмакка шошилган ташкилотларнинг ҳали тўла бўлмаган рўйхатини кўздан кечирамиз: ВЦСПС, СССР прокуратураси, СССР Давлат меҳнат комитети, «Здоровье» журнали, Тошкент шаҳар партия комитети, республика ва шаҳар прокуратуралари, шаҳар ижроия комитети, Ўзбекистон касаба союзлари республика совети, С. Раҳимов район партия ва ижроия комитетлари, район прокуратураси, шаҳар ва район халқ судлари, халқ контроли комитети, турар жой ҳамда уй-жойларни ҳисобга олиш ва тақсимлаш бошқармалари... Бизнинг сарҳисобимизга кўра бу чинқириққа ҳар бир идорадан ўртача уч нафардан ходим акс садо берганида ҳам бир йил давомида 50 раҳбар безовталанибди. Йўқотилган асаб, кетган вақт ва сарфланган харажатлар салмоғини тарозига солиб бўлмайди албатта. Аммо текшир-текширлар ниҳоясида кўмакка қўл чўзган кишилар қалбидаги раҳмдиллик нафрат, қайғуриш ғазаб билан ўрин алмашди. Аёл фарёди, сохта мактублардаги айбномалар ғирт туҳмат бўлиб чиқди, туҳматнинг умри қисқа, дейишарди. Қаранг-а, туҳматчи ниқоби тўнғиз терисидан эканми, уни йиртишгаям бир йилдан кўпроқ вақт кетибди.

Гапнинг пўскалласи, оқ сийна тагидаги юрак қопқора экан десак, сира-сира ишонмайсиз. Момиқдай оппоқ ва сертабассум чеҳра, маъбудани эслатувчи сарвдай гўзал қомат, башанг либос, ширин такаллуф, тавозели мулозамат — ана шу тавсифдаги аёл тилидан шакар ўрнига заҳар томиши, кимларнидир чақиб карахт қилиб қўйиши хаёлингизга ҳам келмайди. Афсуски, Раиса шунақалардан экан. Унинг турмуши бузилишига ҳам тил ўлгур сабаб бўлди. Ноил сидқидилдан севарди уни, Элдор, сўнгра Лариса туғилди, аммо ҳар кунги ғиди-биди туфайли Ноил икки гулдай фарзандни ташлаб, оилани тарк этишга мажбур бўлди. Шундан кейин одамлар дашноми унга Туркистон шаҳрида бош кўтариб юришга имкон бермай қўйди. Ниҳоят Раиса қонунни четлаб ўтиб, икки хоналик уйини тошкентлик А. П. Павловнинг бир хоналик квартирасига алмашди, бу ҳийлани амалга ошириш учун ўғли Элдорни яширди. Шаҳар алмашув бюросидагилар ҳали буни билишмасди, кейинги можаролар давомидагина Раисанинг ҳийласи сув бетига қалқиб чиқиб қолди.

Нотавон кўнгилга қўтир жомашов, деганларидай Раиса Рагибовна тўсатдан бошлиқ бўлишни хоҳлаб қолдилар. Ҳозирги шароитда раҳбар ниҳоятда билимдон, ўткир ташкилотчи, ўта масъулиятли бўлиши лозимлиги ҳақида у ўйлаб ҳам ўтирмади, тилёғламалиги иш берди, тикувчилик касбини йиғиштириб қўйиб, баъзи акахонлари ёрдамида бир сакраб Собир Раҳимов районидаги 66-уй-жой участкасига мастер бўлиб олди.

Мана энди Раисанинг пичоғи мой устида. Бўш квартираларни пуллаши мумкин. (Балки шундай қилгандир ҳам. Буни ҳозир давом этаётган текшириш якунлари кўрсатади). Аммо у ишни яшаш шароитини «яхшилаш»дан бошлашга қарор қилди. 1/2-Қорақамиш массивида жойлашган 4-уйдаги бир хоналик 9-квартирасини аллакимларга ҳадя қилиб, ўзи шу бинодаги уч хоналик 61-уйга ўзбошимчалик билан кириб олди. Нима бўпти, мастер, квартиралар қўлида, бошлиқ бўлгандан кейин хоҳлаганини қилаверади-да. Бироқ мастерлик ҳам Раисага кичикроқдай туюларди. Коммунал хўжалиги системасида мутлақо бехабар асли касби чевар Раиса Богдасарова ҳозир эгаллаб турган лавозимини машҳур адибларимиздан бирининг ҳикоясидаги қассобнинг театрда дирижёрлик қилганидай гап эканлиги ҳақида ўйламасди ҳам.

Тўсатдан 66-турар жой участкаси иккига ажраладиган бўлиб қолди. Раисанинг куни туғди, темирни иссиғида бос, деди у ўзига-ўзи. Лекин касби бошқа, маълумоти етарли бўлмаганлиги учун янги 94-участкага бошлиқ бўлолмади. Бошқа кишини тайинлашди. Шундан кейин Раиса оёғи куйган товуқдай питиллаб қолди. «Ишлаб бўпсан, деди у аста пичирлаб, бошингга бўҳтон тошини дўлдай ёғдирайки, сичқоннинг ини минг танга бўлиб, қочгани жой тополмай қолгин!» Худди шундай қилди: бошлиқлар бирин-кетин алмашаверди. Қисқа фурсат ичида 6 раҳбар ўзгарди. Ниҳоят трестдаги бир «ақлли» одам «Шу, Раиса Богдасарованинг ўзини бошлиқ қилиб тайинласакчи» деб қолди. «Бўлмайди», эътироз билдирди иккинчи бирови, техник маълумоти тўғри келмайди. «Бўлмасам, бошлиқ вазифасини бажаратурсин, қулоғимиз бироз тинчийди».

Қарангки, Раиса «... вазифасини бажарувчи» бўлдию, комиссияларнинг оёғи ҳам тинди-қолди. Лекин участкада иш издан чиқди. Интизом бузилди, ҳар ким ўзига хон, ўзига бек. Баъзилар ҳафталаб ишга келишмайди. Бу аҳвол район партия ва совет органларини жиддий ташвишга солиб қўйди. Ёш коммунист, агросаноат заводида ўн йилдан буён инженер-технолог бўлиб ишлаб келаётган собиқ денгизчи М. Гасанов шу зайлда 94-участка бошлиқлигига таклиф этилди.

Яна Раисанинг пайтавасига қурт тушди. У янги раҳбарни тан олмади, биринчи куниёқ ғижиллашди. Дўқ-пўписа, қўрқитишлар иш бермагач, тилёғламалик қилишга кўчди:

— Мени инженерликка тайинланг. Сизнинг ўнг қўлингиз бўламан, — деди у.

— Йўқ, мутахассис эмассиз.

— Шундайми?

— Ҳа, худди шундай.

— Бўпти, кўрамиз. Ҳали менинг совунимга кир ювмабсиз!

Хонадан эшикни қарсиллатиб ёпиб чиқиб кетган Раиса Рагибовна бир ҳафта ичида М. Гасановнинг думини тугишга аҳд қилди. Бундан мақсади, аввало, ҳалиям бошлиқ бўлиш илинжида юрганди, иккинчидан, юқори раҳбарлар эътиборини М. Гасанов атрофидаги машмашага жалб этиб, ўзининг биринчи квартирасини қонунга хилоф равишда алмаштиргани, уч хоналик уйга ўзбошимчалик билан кириб олгани ва бошқа баъзи куракда турмайдиган қилмишларидан каттаконлар диққатини четга тортмоқчи эди. Бу ўринда М. Гасановнинг денгизчиларга хос ҳамма соҳада қатъий тартибни хуш кўрувчи принципиаллиги Раисага жуда қўл келди. Чиндан ҳам бошлиқ ишни корхонада интизомни кескин йўлга қўйишдан бошлаган эди. Бундан ташқари М. Гасанов характеридаги чўрткесарликни баъзилар қўполликка йўйишди. Бу эса Раисанинг тантилиги туфайли ландавурликка ўрганиб қолган катта кўпчилик ходимларга ёқмай қолганди. Участкада эса 48 киши ишлайди. Шундан фойдаланиб, Р. Богдасарова коллективни янги раҳбарга қарши гижгижлата бошлади. У ҳар бир ходим билан алоҳида гаплашиб чиқди.

— Менинг давримда ҳаммаларинг таралла бедод қилиб юрувдиларинг, — деди у ачиниш оҳангида, — энди бўлса аҳволингизга маймунлар йиғлайди. Чапаки йўл билан топаётган чой-чақангизга ҳам жаноза ўқилди.

— Тўғри айтасиз, Раиса Рагибовна...

— Бунинг устига кўпчилигингизни яқинда ишдан ҳайдайди.

— А? — Бу ғийбат ҳамманинг капалагини учирди, — Нима қилайлик?

— Бу денгизчининг кавушини тўғрилаб қўймасак бўлмайди? Ёзамиз! Москвага ҳам. Ҳамма жойга ёзамиз. Қўполку, тўғрими?

— Тўғри, тўғри, — дейишди кўпчилик.

Вақтни ўтказмасдан Раиса нуқул туҳматдан иборат «коллектив шикоят»ни тўқиди, сўнгра Е. Барковани чеккага имлади.

— Биласиз, — деди у, — мен сизни ҳар хил юмушларни бажарадиган ишчи штатига ўтказиб, салқингина хонада иш юритувчи сифатида фойдаланиб келаяпман. Қонунни бузиб, нафақангизни ҳам юз фоиз олиб турибсиз. Энди бир хизмат қиласиз.

— Қанақа хизмат?

— Мана бу коллектив шикоятга ходимларимизнинг имзоси керак. Сиз кекса одамсиз, ҳамма ҳурмат қилади, шикоятни ўқимай қўл қўйиб бераверишади...

Чиндан ҳам ҳеч ким кекса кампирнинг раъйига қарши боролмади. Ҳаммаси хамирдан қил суғургандай силлиққина кўчди. Мактублар зинама-зина юқори ташкилотларга қараб ўрмалади. Мана, бир неча нусхада Тошкент шаҳар партия комитети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, шаҳар уй-жой бошқармаси ва редакциямизга жўнатилган сўнгги хатнинг қисқача мундарижаси: М. Гасанов қўпол, у бирорта ҳужжатсиз шу лавозимга қабул қилинди. Р. Багдасаровага ишни акт билан қабул қиламан деб, дўқ урди. Ҳамма нарсага тумшуғини тиқаверади. Биз М. Гасановни бўшатиб, унинг ўрнига илгариги раҳбаримиз Р. Богдасаровани 94-участкага бошлиқ қилиб тайинлашингизни талаб этамиз...

Шикоятга 24 киши—коллективнинг тенг ярми имзо чеккан. Афсуски, уларнинг кўпчилиги шу хилдаги бир варақ остига тортилган ва имзо деб номланган эгри-бугри чизиқлар туфайли юқори ташкилотларда қанчадан-қанча кишилар ҳаракатга келганлигини, бир неча ойлаб одамлар қимматли вақтини беҳуда сарфлашаётганини хаёлига ҳам келтиришмади.

Янги раҳбар шу йилнинг 3 мартида ишни қабул қилган бўлса, орадан икки ҳафта ўтиб-ўтмай, яъни 15 март куни Раиса Рагибовна яна бир «от ўйини» кўрсатди. У коллективни тўплаб, «Ҳозир демократлаштириш кучайган пайт, раҳбарни ўзимиз сайлаймиз. Шу билан ошкоралик ҳам тўла таъминланган бўлади», деди. Мажлисда эски услубга ўрганган ходимлар М. Гасановни ерга уриб, Раисани кўкларга кўтаришди. Амалпараст хотин томонидан ташкил этилган бу драмада район уй-жойлардан фойдаланиш ишлаб чиқариш тресги бошлиғи Ш. А. Ахроров, партия ташкилотининг секретари Т. В. Гафина, трест касаба союз ташкилотининг раиси С. Э. Зубарева ўртоқлар томошабин бўлибгина қолмасдан ўзлари чиқарган буйруққа қарши ўлароқ М. Гасановни қоралашди, Р. Богдасаровани 94-участка бошлиғи қилиб тайинлаш тўғрисидаги мунофиқона қарорни чапак чалиб маъқуллашди.

Ўшандан кейин район партия комитетининг илтимосига мувофиқ янги ишга келган М. Гасановнинг қай аҳволга тушганини бир кўрсангиз эди. Салкам уч ой бўш юриб, йўқ айбини оқлаш учун у кирмаган эшигу, бош суқмаган тешик қолмади. Ниҳоят район партия комитети аралашгандан кейингина Р. Богдасарова шу йил 27 май куни амал курсисини М. Гасановга яна бўшатиб беришга мажбур бўлди. Аммо Раиса отдан тушса ҳам ҳали эгардан тушмаганди. Бу хушбичим иғвогарни негадир район прокурорининг ёрдамчиси В. А. Скоробогатов ўз ҳимоясига олди. Раисанинг кўнглини кўтариш мақсадида у тайёрлаган расмий хатга прокурор М. А. Ўтенов ҳам ўйламай-нетмай имзо чекиб юбораверди. Хатда қуйидаги сатрлар бор: «Фактлар тасдиқланди. М. Гасанов вазифасидан четлаштирилди. Трест раҳбарлари эътибори кадрлар масаласига жиддий ёндошишга жалб этилди».

М. Гасанов ишга қайта тиклангандан кейин ҳам бу бечорани ишлагани қўйишмади: Раисанинг иғвосига учиб, гоҳ трест, гоҳ райижроком, гоҳ халқ контроли навбатма-навбат чақириб туришди. Айниқса В. А. Скоробогатов ҳаммасидан ошиб тушди. У соат сайин телефон қилиб, М. Гасановни ҳузурига келишини буюрар, кўрсатиб қўйишга шаъма қилиб, дўқ урарди. Табиатан чўрткесар М. Гасанов охири чидаб туролмади:

— Ўртоқ прокурор ёрдамчиси, — деди у тишини тишига қўйиб, — бирор расмий қоғоз билан мени чақиринг, коллектив қаёқда эканимни билсин. Агар айбим бўлса, марҳамат, бўйнимга қўйинг. Бу аҳволда қандай ишлайман, ахир? Қиш мавсумига тайёрланишимиз керак-ку!

Шундан кейин прокуратура ходими баттар тўнини тескари кийиб олди. У М. Гасановнинг трест кадрлар бўлимидаги паспорти, ҳарбий билети ва бошқа ҳужжатларини прокуратурага олдирди. Бу эса Раиса учун айни муддао эди: у дарҳол янги бошлиқ ҳужжатсиз ишга қабул қилинди, деб юқорига думалоқ хатни учирма қилди...

Бу машмашалар ҳали анча давом этиши мумкин эди. Яхшиямки, маҳаллий саноат ва коммунал-маиший хизмат корхоналари ишчилари касаба союзи республика комитетининг Л. М. Чепенко бошчилигидаги баобрў комиссияси бу иғвогарнинг заҳарли нишига омбир солди. Уй-жой бошқармасининг юристи О. Қўчқоров иштирокида ўтган 94-участка коллективи йиғилиши иғвогар Р. Богдарасова юзидаги ниқобни бутунлай йиртиб ташлади,

Йиғилиш аҳлининг боши эгик, ҳамма тик боқолмай ер чизиб ўтирибди. Ниҳоят улар бирин-кетин сўзга чиқиб, гуноҳларига иқрор бўлишди,

Слесарь М. Исмоилов: Ўқиб кўрмай ҳаммамиз шу бўҳтонларга қўл қўйиб юборавербмиз. Нима жин урди бизларни?

Фаррош Р. Йўлдошева: Янги бошлиқ биздан биноларнинг ертўлаларини тозалашни талаб қилди. Илгари бу ишни қилмасдик. Раиса бизни талтайтириб юборган экан. Тўғри талаб. Ахир, бу иш бизнинг вазифамизку!

Мастер Г. Ҳошимова: Мансабпарастлик — ёмон иллат. Раиса Рагибовна ниятига етолмагач, иғвога зўр берди. Биз билмаган эканмиз.

Касаба союз комитети раиси Ш. Набиева: Биздан катта айб ўтибди. М. Гасанов ҳалол одам экан. Унга ёрдам бериш ўрнига тухматчининг чилдирмасига ўйнабмиз. Бу ҳаммамиз учун катта собоқ бўлиши керак.

Сантехник Т. Юсупов: Ўртоқ М. Гасанов келгач, интизом кескин яхшиланди. Иш унуми ошди. Буни Раиса Рагибовна ҳам тан олиши лозим. Аммо унинг энг катта айби шундаки, ўз амалпарастлигини демократия билан ниқоблаб коллективни чалғитди.

Йиғилишда 21 киши сўзга чиқиб, ҳаммаси Р. Богдасарованинг ножўя хатти-ҳаракатларини қаттиқ қоралади, ҳамма уни район партия комитети, район ижроия комитети, турар-жой бошқармаси, трест ва 94-участка ходимлари устидан иғво уюштириб, коллектив шаънига доғ туширгани, одамларни лақиллатгани учун ишдан бўшатишни талаб қилиб туриб олди. Бироқ иғвогар Р. Богдасаровани лавозимидан четлатиш ҳақидаги қарорга район прокуратураси қаршилик билдирди. Меҳнат ҳақидаги қонунлар кодекснинг 37-модда I-бандига мувофиқ уни ишдан бўшатиш мумкин эмас эмиш, чунки мастерлик лавозими меҳнат баҳсини кўриб чиқиш тартиби ҳақидаги Низомнинг 1-иловасидаги биринчи рўйҳатга кирмас экан. Шу ерда бир савол туғилади: наҳотки на участкада, на трестда ва ниҳоят, на бошқармада «Раиса, сиз туппа-тузук чевар тикувчисиз, ўз соҳангизга қайтинг, ҳалол ишласангиз, ҳаётнинг ўзи сизни юқори поғонага чиқазиб қўяверади», дейдиган бирор мард топилмаган бўлса?

Уй-жой бошқармаси ва трест раҳбарларининг иғвогарни ишдан бўшатолмай бошлари гангиб юрган бир пайтда Раиса Богдарасованинг яна бошқа айблари ҳам ошкор бўлди: квартира алмашишдаги қонунбузарлиги ва ва ўзбошимчалик билан уч хоналик уйга кириб олиш процессида ишлатган фирибгарлиги ниҳоят ошкор бўлди, иши судга оширилди. Раиса эса ҳамон фарёд чекиб, каттакон ташкилотлар эшиклари олдида бўзчининг мокисидек югуриб юрибди:

Вой дод, ёрдам беринглар, ҳақиқат оёқости қилинаяпти, аёл кишини хўрлашяпти!!!

Майли, югураверсин, иғвогарнинг югуриб-югуриб етиб борадиган сўнгги бекати қаер эканлигини ҳаммамиз яхши биламиз!

А. НУРИМОВ,
«Тошкент оқшоми»нинг махсус мухбири.

Ёзган хатингизни олдик

ТОШКЕНТ — 83, ЛЕНИНГРАД КУЧАСИ, 32-уй.

◆ Яқинда Фарҳод бозори ёнидаги «Паҳлавон» магазинига кириб, бир шим харид қилдим. Материали қалин экан. Қани энди бизга мос шимлар ёз фаслига мўлжаллаб тикилган бўлса. Умуман, савдо шохобчаларида ёзда ёзги кийимларни кўпроқ сотишга аҳамият берилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Бундан ташқари фақат менинг эмас, ана шу магазинга ташриф буюрганлар, кўпчиликнинг истаги шуки Октябрь бозори ёки Навоий кўчасидаги ярмаркада яна битта «Паҳлавон» магазини очилса.

Р. ТИЛЛАЕВ,
Кўксарой посёлкаси, Келес кўчаси, 14-уй.

◆ Самарқанд дарвоза маҳалласида тўрт мингдан кўпроқ аҳоли истиқомат қилади. Ён атрофдаги Чуқуркўприк, Ўқчи, Зангиота, Янгиобод маҳалла аҳолиларини қўшганда 10 мингдан ошади. Буни айтишдан мақсад бизга хизмат кўрсатиб турган омонат касса мана бир ойдирки, ишламайди. Аҳоли электр, сув ва квартира учун тўланадиган ҳақларни ўз вақтида тўлай олмай сарсон бўлишмоқда. Бундан ташқари кассага қўйилган пулни ололмай қийналмоқдамиз.

Ф. МУҲИДДИНОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Овсянников тупиги, 12-уй.

◆ Яқинда «Хозторг»нинг 13-магазинидан «Снежинка —М» маркали холодильник сотиб олдим. Уйга олиб бориб қўйсам ишламай қолди. «Техсложбитприбор» ишлаб чиқариш бирлашмасининг холодильниклар тузатадиган бир қанча устахонасига мурожаат қилдим. Охири Олмазор кўчасидаги 14-уйда жойлашган устахонага кириб, дардимни айтсам:

— Биз «Снежинка» холодильнигини ремонт қилмаймиз, — дейишди.

Иссиқ кунда муздек холодильникда таомлар сақлаймиз, деб ўйлаган эдик. Афсуски, оиламиздагиларнинг бу фикри чиппакка чиқди. Хўш, нега энди устахоналарда «Снежинка» холодильнигини ремонт қилишмайди?

М. АКИМБОЕВА,
Қаҳрамон она. Заречная кўчаси, 2-тупик, 5-уй.

◆ Электр нурининг афзаллиги ҳақида гапириб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Сўнгги кунларда электр нурининг кўпинча бўлмай қолиш ҳоллари одат тусига кирди. 15 июль куни соат 9 да ўчган электр нури кечқурун соат 21 да берилди. 16 июль соат 12 да яна ўчди. Бу ҳақда Акмал Икромов районидаги электр тармоқлари бўлимига телефон қилдик. Аммо у ердагилар аҳоли буюртмасини кўпинча бажаришмайди. Ҳозир ҳам кўчамиздаги уч фазадан биттасида ҳалигача электр нури йўқ. Бу ҳол қачонгача давом этади?

О. КАРИМОВ,
Х. УМАРОВА,
Р. МИРЗААҲМЕДОВА,
1-проезд Хондамир кўчаси, 37, 34, 30-уйда яшовчилар.

◆ Биз ётоқхонамиз хизматидан шикоят ёзавериб чарчадик. Ўзимиз шаҳримиздаги қурилиш объектларида меҳнат қиламиз. Яшаш жойимиз 1-Қуйлиқ массиви, 93-уй, 19-ётоқхона. Бу ердаги умивальниклар ишламайди. Бошқа камчиликлар ҳам кўп. Комендантимизга ана шу камчиликларни йўқотиш ҳақида гапирсак, лоқайдлик қилади. Кўпинча ишда бўлмайди. Чойшабларни уч ойдан бери алмаштирганимиз йўқ. Хуллас, бу ётоқхонада ажабтовур воқеаларни кўрсангиз ҳайратдан ёқа ушлашдан бошқа иложингиз қолмайди.

Б. ЕҚУБЖОНОВ ва бошқалар.

◆ Сергели районидаги «Маданият» маҳалласининг «Жўн» канали яқинидаги ўнг қирғоқда яшовчилар сизларга шуни маълум қилишадики, канал атрофи бугунги кун талабига жавоб бермайди. Унинг кўприккача бўлган қисми бетонлаштирилган бўлиб, қолган ери чала ташлаб кетилган. Ёзда сувнинг кўпайиши натижасида ён-атрофини сув босади, қишда эса ҳеч ким канал атрофини бетонлаш ҳақида ўйламайди. Ахир бошланган ишни охирига етказиш керак-ку!

А. МАДЖУНУСОВА,
Чоштепа кўчаси, 3-проезд, 15-а уй.

◆ Яқинда мен фин ҳаммомидаги сартарошхонага кириб сочимни олдирмоқчи бўлдим. Уста сочимни қандай олиш кераклигини сўради. Тушунтирдим. У олдин бошингизни яхшилаб ювиб, кейин сочингизни оламан, деди. Мен розилик бермадим. Аммо шунга қарамасдан у ўз сўзида туриб олди, айтганини қилди. Сочни олдириб бўлгандан сўнг бир сўм узатсам «Прейскурант бўйича икки сўм бўлади», деди. Жуда уялдим. Сабаби ёнимда бошқа пулим йўқ эди. Бунда мен энг аввало ўзимни айблайман. Сабаби, устанинг айтганини қилиб, сочимни ювдириб олдирдим. Аммо бир нарсага ҳайронман: мижознинг айтганини уста қилиши керакми ёки...

Ф. РАСУЛОВ,
Беруний кўчаси, 2-уй, 48-квартира.

СУРАТДА: шаҳримиз оромгоҳларида дам олиш.

В. Ковреин фотоси.

Саломатлик посбонлигида

ШИФОХОНАДАН... БАССЕЙНГА

Сурункали ўпка яллиғланиши касалига дучор бўлган бемор даволовчи врач ёзиб берган дориларни ичиб, муолажалардан ўтиб, палатага қайтиш ўрнига спорт формасини кийиб, бассейнга йўл олди. Бир неча минутдан сўнг у совуқ сувга шўнғиб чиқди. Бир қарашда ажабланарли бўлсада, ана шу ва яна тахминан ўттизта турли касалликни Тошкент медицина институтининг иккинчи клиникасида сув ёрдамида муваффақиятли даволашмоқда. Касалхона бош врачи М. Х. Қодиров ташаббусига биноан касалхонада даволанувчилар учун сузиш машғулотлари ташкил этилган.

Кўпгина ҳолларда соғайишни анча тезлаштирадиган жисмоний машқларнинг ҳал қилувчи роли анчадан буён маълум, — дейди у. — Афсуски, бу машқларни кўпгина категориядаги беморлар учун бир қанча сабабларга кўра «қуруқликда» бажариш амри маҳол. Биз ўйлаб кўриб, айнан шу машқларни ҳовузда бемалол бажариш мумкин, деган хулосага келдик. Ўзига хос ана шу экспериментнинг тажрибаси ҳозирча катта эмас, аммо дастлабки натижалар умид бахш этмоқда: беморлар яхши ухлаб, умумий ҳолати яхшиланмоқда, иштаҳаси очилиб, ҳаракати кўпаймоқда. Уларнинг касалхонада ўтказган кунлари эса сезиларли даражада қисқармоқда.

Беморларнинг «сузиш группасига» даволаш физкультураси бўлимининг врачи Н. А. Савельева бошчилик қилмоқда. Бу ерда уларнинг ҳар бирига касаллик тарихи ва жисмоний ҳолатини эътиборга олиб, тегишли машқларни белгилайдилар, машғулотларни эса хусусий план асосида ўтказадилар.

(ЎзТАГ).

Касални яширсанг...

Ўзбекистоннинг мутлоқ чемпионатини ўтказиш низомига кўра ҳар йили Бухоро усулида курашувчилар 32, Фарғона усулида курашувчилар 32 кишидан иборат бўлиши керак. Аввалги йили 15 кишигина қатнашган бўлса, бу йилги Ўзбекистон мутлоқ чемпионатида (Фарғона усули) бор-йўғи 12 киши қатнашди холос. Нега бундай бўляпти! Бунга мусобақани ўтказувчи ташкилотнинг масъулиятсизлиги сабаб бўляпти.

Бу йил ҳам худди шундай бўлди, ҳеч қандай тайёргарлик ишлари олиб борилмади, командалар чақирилмади, афишалар чиқарилмади, мусобақа ўтадиган жой шошилинч ўзгартириб юборилди, уни бориб кўрилмади. Камчиликлар ўз вақтида бартараф қилинмади. Оқибатда мусобақа томошабинсиз, жуда ҳам оз полвонлар иштирокида ўтди. 32 полвон иштирокида 3 кунга мўлжалланган мусобақа 4 соатда тугади. Нега! Чунки белгиланган командалар, жумладан, Тошкент областидан биронта ҳам полвон келмади.

Ажабланарли томони шундаки, мутлоқ чемпионликка асосий даъвогарлар бу мусобақадан бехабар бўлганлар. Биз улар билан учрашдик. Андижонлик Эркин Турсунов, Комилжон Иброҳимов, Ғофир Жураев, Тошкент областидан пискентлик Шавкат Тусиматов, Музаффар Аҳроров, Гулиали Ризманов, Мавлюд Байтаров, паркентлик Раҳмат Жўраев' Фотих Қориев, Малиқузи Дадахўжаев, Султон Омоновлар қани! Бундай зўр полвонлар қатнашганда мусобақа файзли ва қизиқарли бўларди.

Кейинги йиллар мусобақаларга пухта тайёргарлик кўриш, мусобақа ўтадиган жойларни безаш, ҳамма ишларни мусобақа қоидасида кўрсатилганидек бажариш ва айниқса, мусобақа қатнашчиларининг тўлиқ келишларини таъминлашга оид ишлар бажарилмаганлиги учун мусобақалар томошабинсиз, файзсиз ўтаяпти.

Ўзбекистон ССР физкультура ва спорт Давлат комитети миллий кураш республика федерациясига бир группа миллий кураш ветеранлари келишди. Улар республика спорт календарида кўрсатилишича Ўзбекистон мутлақ чемпионати Паркент ва Косон районларида ўтиши лозим эди, нима учун ўзгартирилди деб ҳақли савол беришди. Дарҳақиқат, 1987 йилги тасдиқланган спорт календарида Ўзбекистон мутлоқ чемпионати Фарғона усули бўйича Паркент районида — Сўқоқда, Бухоро усули бўйича Косон районида бўлиши планлаштирилган. Номаълум сабаблар билан мусобақа жойлари ўзгартириб юборилди, бу ерда ҳам ўзбошимчалик панд берди.

Мусобақада ҳакамларни танлашда ҳам нотўғри йўлдан борилди. Республика миллий кураш федерацияси томонидан тайинланган ва Ўзбекистон ССР физкультура ва спорт Давлат комитетининг буйруғи билан тасдиқланган бош судьялар ўрнига ўзбошимчалик қилиб, спортнинг миллий турларига ҳеч қандай алоқаси бўлмаган, судьялик тажрибаси йўқ кишилар бош судьяликка тайинланди. Бу катта тушунмовчиликларни келтириб чиқарди.

Республика миллий кураш федерацияси мусобақанинг бош судьяси этиб республика тоифасидаги судья самарқандлик Ризо Фозиловни тайинлаган эди. Негадир бу ерда ҳам ўзбошимчалик қилинган. Мусобақага бош судья этиб ҳамма ҳам тайинлана вермайди, бу ўринда маълум қонун-қоида бор. Уни бузишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Буни унутган ва ўз хоҳишича иш тутганлар танбеҳга лойиқдир.

Т. ОДИЛОВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер, Ўзбекистон миллий кураш федерациясининг раиси.

А. ШОКИРЖОНОВ,
Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг ўқитувчиси, мусобақа иштирокчиси.

Ж. НУРШИН,
Тошкент давлат физкультура институтининг ўқитувчиси, тренер, мусобақа бош судьяси.

Редактор ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

Кино

20 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ГАПЛАШАЙЛИК, АКА» (катта зал, 17, 20.00), «ХАВФЛИ ГАСТРОЛЛАР» (кичик зал, 18, 20.00).

Чайка — «АФРОДИТАНИНГ СОВҒАСИ» (тоқ соатларда).

Искра — «КУРЬЕР» (18, 20.00).

Қозоғистон — «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ? (17, 18, 20.00).

Дружба — «ЭРКАКЛАР БИЛАН ОСОН ЭМАС» (тоқ соатларда), «НОМСИЗ ҚАСР» (жуфт соатларда).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «АФРОДИТАНИНГ СОВҒАСИ» (жуфт соатларда).

Лисунов номли — «КУРЬЕР» (тоқ соатларда).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ? (18.30, 21.00).

Ватан — «КАМЕЛИЯЛИ ХОНИМ ТАРИХИ» (18, 20, 21.30).

Нукус — «КАМЕЛИЯЛИ ХОНИМ ТАРИХИ» (18, 20, 21.30).

Фестиваль — «ЁЛҒИЗ АЁЛ ТАНИШИШНИ ИСТАЙДИ» (21.50).

21 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ГАПЛАШАЙЛИК, АКА» (катта зал, 11, 14, 17, 20.00), «ХАВФЛИ ГАСТРОЛЛАР» (кичик зал, 12, 14, 16, 18, 20.00).

Чайка — «АФРОДИТАНИНГ СОВҒАСИ» (тоқ соатларда).

Искра — «КУРЬЕР» (12, 14.00, 16, 18, 20.00).

Қозоғистон — «ШПЕССАРТ ҚАЛЪАСИДАГИ АРВОҲ» (тоқ соатларда), КАМЕЛИЯЛИ ХОНИМ ТАРИХИ» (жуфт соатларда).

Дружба — «ЭРКАКЛАР БИЛАН ОСОН ЭМАС» (тоқ соатларда), «НОМСИЗ ҚАСР» (жуфт соатларда).

Восток — «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ?» (11, 13.30, 16, 18.30 21.00).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ЁЛҒИЗ АЁЛ ТАНИШИШНИ ИСТАЙДИ» (жуфт соатларда).

Лисунов номли — «КУРЬЕР» (тоқ соатларда).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ?» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Ватан — «АФРОДИТАНИНГ СОВҒАСИ» (12, 14, 16, 18, 20, 21,30).

Нукус — «КАМЕЛИЯЛИ ХОНИМ ТАРИХИ» (12.30, 14, 16, 18, 21.30).

Фестиваль — «ШПЕССАРТ ҚАЛЪАСИДАГИ АРВОҲ» (21.50).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР.

Санъат саройи — 44-21-44, 44-21-34, 44-21-74.
Ватан — 74-30-39.
Чайка — 77-06-20.
Москва — 33-05-01.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25.
Восток — 91-14-61.
Лисунов номли — 96-34-02.
Искра — 39-14-59.
Нукус — 46-46-55.
Дружба — 67-96-87.

Шаҳар кинотеатрларида хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш юзасидан таклиф ва истаклар билан Тошкент шаҳар ижроия комитети кинолаштириш бошқармасига 33-37-11 телефон номери бўйича мурожаат қилинсин.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР — РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«Главташкентстрой»
«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ »
трестининг
2-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

минорали кранларнинг машинистлари, минорали кранларни ремонт қилувчи слесарлар, дурадгор, газ ва электр пайвандчилари.

Ёлғизларга ётоқхона берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш бюроси.

«Главташкентстрой»
«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ »
трестининг
2-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ
минорали кран машинистларини тайёрловчи
КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 4,5 ой. ЎҚИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН АЖРАЛГАН ҲОЛДА РУС ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ойига 75 сўм стипендия тўланади.

КУРСЛАРГА 18 ЁШДАН ОШГАН ҚИЗЛАР ВА СОВЕТ АРМИЯСИДА ХИЗМАТ ҚИЛИБ ҚАЙТГАН ЙИГИТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ёлғизларга ётоқхона берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Жанубий-Ғарбий саноат зонаси (метронинг «С. Раҳимов» станцияси, 122, 103-автобусларнинг «7-автопарк» бекати).

Тошкент шаҳар ижроия комитети
Трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг
ЎҚУВ КОМБИНАТИ
Трамвай ва троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган
КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ЎҚИШ МУДДАТИ: трамвай ҳайдовчилари учун—5 ой (20 ёшдаги кишилар қабул қилинади); троллейбус ҳайдовчилар учун — 6 ой (21 ёшдаги кишилар қабул қилинади).

Стипендия — ойига 70 сўм.

Ўқишга қабул қилинганлар трамвай ва троллейбусларда бепул қатнайдилар.

Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРДАГИ КАДРЛАР БЎЛИМИГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

ТРАМВАЙ ДЕПОЛАРИ:
1 — Гайдар проезди, 50-уй;
2 — Ғафур Ғулом кўчаси;
3 — Красновосточная кўчаси, 3 «а» уй.

ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОЛАРИ:
1 — Тарас Шевченко кўчаси, 28-уй;
2 — Чилонзор массиви, Пионер кўчаси, 4-уй;
3 — Красновосточная кўчаси, 3-«а» уй.

ЎҚУВ КОМБИНАТИ — Новий путь кўчаси, 180-«а» уй.

МАШҒУЛОТ Л А Р — ГРУППАЛАРНИНГ КОМПЛЕКТЛАШУВИГА КЎРА БОШЛАНАДИ.

Халқ талантларини излаймиз!

Польшада бўлиб ўтган IX-халқаро фольклор санъати фестивали ва Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ ашула ва рақс халқ ансамбллари конкурсининг лауреати, Тошкент шаҳар Октябрь район 3-маданият уйи қошидаги

«БАЁТ»

ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК ХАЛҚ АНСАМБЛИ СТУДИЯСИ

УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 70-ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ ВА АНСАМБЛЬ ИЖОДИЙ СОСТАВИНИ ЯНАДА КЕНГАЙТИРИШ МАҚСАДИДА
1987-1988 ўқув йили учун
санъатнинг қуйидаги ихтисослари бўйича
ЯНГИ БАДИИЙ ҲАВАСКОР-ИШТИРОКЧИЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ўзбек миллий халқ чолғу асбоблари оркестри ва созандалар ансамбли бўлимига: доира, дутор, қашқар рубоби, афғон рубоби, чанг, ғижжак, най, қўшнай, кларнет, баян, аккордеон, кастаньета, ноғора ва бошқа миллий чолғу асбоблари;

Халқ рақслари бўлимига: бу бўлимда, асосан ўзбек классик ва халқ рақслари, мақом ўйинлари ва замонавий рақслар, шунингдек, СССР ва шарқ халқларининг миллий ва этнографик характеридаги фольклор рақслари ўргатилиб, 15 дан 35 ёшгача бўлган йигит-қизлар қабул қилинади;

қўшиқ-вокал, хор ва мақомчилар бўлимига: бу бўлимда яккахон хонанда-солистлар тайёрланиб, хорда қўшиқ айтиш, овоз техникасини созлаш, майинлаштириш, силлиқ айтиш каби зарур сирлар ўргатилади;

миниатюра ва сатира бўлими,
конферансьелик бўлими;

Студия зиёлилар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг студентлари, ишчи-ёшлар, мактаб ўқувчилари ва бошқалар, ўзларининг асосий ўқиш ва иш жойларидан ташқари, бўш вақтларига қараб қатнаб ўқишлари мумкин. Шунингдек 7-8 синф ўқувчилари студияга имтиёзли равишда қабул қилинади.

Ҳамма бўлимларда ўқиш муддати 3 йил.

Битирувчиларга махсус гувоҳнома билан санъат ва маданият соҳасидаги олий ва ўрта махсус ўқув юртларига ўқишга кириш учун йўлланма берилади. Шунингдек, студияни муваффақиятли тугаллаганлар республикамиздаги мавжуд давлат халқ рақс ансамблларига, давлат театрлари, радио ва телевидение қошидаги турли ансамблларга ҳам ишга юбориладилар.

Репетициялар ҳафтасига 3-4 маротаба ўтказилади.

Ўқишга кирувчилар эса танлаган ихтисослари бўйича имтиҳон сифатида махсус суҳбатдан ўтадилар.

ҲУЖЖАТЛАР 31 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Консультация ва кириш имтиҳонлари потокларга бўлинган ҳолда қабул давомида ўтказилади.

Хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни қабул комиссиясига топширадилар:

«Баёт» студиясининг бадиий раҳбари номига ариза, таржимаи ҳоли, яшаш ва ўқиш жойидан справка, 10х15 см ҳажмидаги 8 дона фотосурат, скоросшиватель, характеристика, конверт.

Паспорт, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, ҳарбий билет ва бошқа ҳужжатлар шахсан кўрсатилади.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ ҲАР КУНИ (дам олиш кунисиз) **СОАТ 10 ДАН 18.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.**

ЭСЛАТМА: бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида актив қатнашган ва яхши ижодий характеристикага эга бўлган абитуриентлар студияга имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

Мурожаат учун адрес: 700020, Тошкент шаҳри, Беруний кўчаси, Марказ-27 квартали, 7, 15, 16-трамвайлар, 8, 18-троллейбуслар, 47, 11, 28, 64э-автобусларининг «Ғунча» болалар кинотеатри» бекати). «Баёт» студияси, 2-қават. Телефон 42-23-70.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ ВА САНЪАТ САРОЙИ
24-30 АВГУСТ КУНЛАРИ
СОВЕТ КИНОСИ КУНИГА БАҒИШЛАБ
ўзбек фильмлари
ҳафталигини ўтказади.

КАТТА ЗАЛДА
24-25 августда — АЛИШЕР НАВОИЙ.
26-27 августда — АЛВИДО, ҒЎР ЁШЛИГИМ.
28-30 августда — АЖДАҲО ОВИ.

КИЧИК ЗАЛДА
24 августда — БОЙ ИЛА ХИЗМАТЧИ.
25 августда — ТОҲИР ВА ЗУҲРА.
26 августда — АРМОН.
28 августда — ҚАЕРДАСАН, МЕНИНГ ЗУЛФИЯМ? (ўзбек тилида).
29 августда — МАҲАЛЛАДА ДУВ-ДУВ ГАП... (ўзбек тилида).
30 августда — КЕЛИНЛАР ҚЎЗҒОЛОНИ (ўзбек тилида).

Справкалар учун телефон 44-21-34.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими
давлат комитетининг
3-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1987-1988 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

САНОАТ АСБОБ-УСКУНАЛАРИ РЕМОНТИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ, МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИ СЛЕСАРИ, ҚЎЛДА ПАЙВАНД ҚИЛУВЧИ ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЧИ, ФРЕЗЕРЧИ, ЭЛЕКТР МОНТЕР (электр монтажчи), КЕНГ ПРОФИЛДАГИ СТАНОКЧИ, ТЕХНИКА НАЗОРАТИ БЎЛИМИНИНГ НАЗОРАТЧИСИ, ПРЕССЛОВЧИ-ШТАМПОВКАЧИ, МАШИНАДА КОНТАКТ УСУЛИДА ПАЙВАНД ҚИЛУВЧИ ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЧИ, РАҚАМЛИ ПРОГРАММА БИЛАН БОШҚАРИЛАДИГАН СТАНОКЛАРНИНГ ОПЕРАТОРИ. **Ўқиш муддати — 1-3 йил.**

Ўқишга 8-10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

3 йил таълим олинадиган группаларда ўқиётган ўқувчиларга ўрта ҳунар-техника билим юртини тамомлаганлиги ҳақида диплом берилади.

8-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар ўқиш даврида бепул кўчалик иш кийимлари, уч маҳал овқат; 10-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар стипендия билан таъминланадилар, айрим ихтисослар бўйича ўқиётган ўқувчиларга база корхонаси «Ташсельмаш» заводи томонидан қўшимча стипендия ҳам берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Бошқа шаҳардан келганлар секция типидаги ётоқхоналарга жойлашадилар. Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаган ўқувчилар олий ўқув юртларига билим юртини тамомлагандан кейин мажбурий ишлаб бериш стажисиз ўқишга кириш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Билим юртида техника ижоди, бадиий ҳаваскорлик, фото тўгараклари, спорт секциялари ишлаб турибди. Чорвоқ посёлкаси ёнида ўқувчиларнинг ёзги дам олиш базаси ҳам мавжуд.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ариза, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумот ҳақидаги ҳужжат, саломатлик ҳақида ва яшаш жойидан справкалар, 6 дона фотосурат (3х4 см).

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Адрес: Тошкент шаҳри, 50-алоқа бўлими, Гёте кўчаси, 54-уй (21, 49э-автобусларнинг «3-СПТУ» бекати).

ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИДА
(Пролетар кўчаси, 30-уй)
«СИЛУЭТ» АМАЛИЙ САНЪАТ МАКТАБИ
ҚУЙИДАГИ КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

БИЧИШ ВА ТИКИШ. Ўқиш муддати — 1 ва 2 йил (ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади);

БИЧУВЧИЛАР ГРУППАСИГА. Ўқиш муддати — 1 йил (тикишни биладиган, аммо бичаолмайдиган кишилар учун);

ЭРКАКЛАРНИНГ КИЙИМИНИ ТИКИШ БЎЙИЧА ЭРКАКЛАР ГРУППАСИГА. Ўқиш муддати — 1 йил;

МАШИНАДА БАДИИЙ КАШТА ТИКУВЧИЛАР. Ўқиш муддати — 1 йил (ришелье, бадиий попоп ва ҳоказо);

КЎЙЛАКЛАРГА ҚЎЛДА БАДИИЙ БЕЗАК БЕРИШ. Ўқиш муддати бир йил (макраме эшиш, газмоллардан гул тайёрлаш, пўстлов-сомонлардан безак жиҳозлар тайёрлаш, қўлда кашта тикиш, юмшоқ ўйинчоқ ясаш;

ҚЎЛДА БАДИИЙ ТЎҚИШ. Ўқиш муддати — бир йил.

Қўлда тикилган кўйлаклар ҳамма вақт жозибали бўлган. Агар Сиз ҳар доим башанг ва модали кийинишни хоҳласангиз бичиш ва тикиш курсларига ўқишга киринг.

Тикиш санъатини эгаллашни истаган эркакларни махсус программа билан ўқитиладиган группаларга киришга таклиф қиламиз.

Илмоқ ва спицалар билан қўлда тўқиш ҳунарини эгаллашда Сизга бадиий тўқиш курси ёрдам беради. Жуда олис замонлардан буён Шарқ чеварлари ўзларининг қўлда бурмалар тўқиш санъати билан шуҳрат қозониб келишган. Бу санъат ҳозирги кунда «макраме» номи билан аталади. Макраме бугунги кунда яна модада.

Сунъий гуллар кўйлак ёки костюмларга жуда гўзал кўриниш беради. Бу ажойиб безаклар энг нозик дид модапарастга ҳам маъқул тушади.

Темирйўлчилар маданият саройи машғулотларини Сиз учун қулай вақтда: эрталаб, кундузи ва кечки соатларда ўтказади.

ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) СОАТ 10 ДАН 20.00 ГАЧА РЎЙХАТГА ЁЗИЛИШ МУМКИН.

Справкалар юзасидан қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилинсин: 32-46-61, 32-43-13.

МУАССАСА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг
СТЕНОГРАФИЯ ВА МАШИНКАДА ЁЗИШ КУРСЛАРИ

Республикада замонавий иш юритиш асосларини эгаллаган секретарь-стенографистка ва секретарь-машинистка ихтисосидаги кадрларга ўсиб бораётган катта эҳтиёжни ҳисобга олиб, шартномалар асосида муассаса ва корхоналар томонидан юбориладиган ходимларни эркин равишда шошилинч таълим курсларига қабул қилади ҳамда ўқиш билан ишни бирга мувофиқлаштириб олиб боришни таъминлайди.

ЎҚУВЧИЛАРНИ КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ЙИЛДА ИККИ МАРТА АМАЛГА ОШИРИЛАДИ:

августда — машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади;
декабрь — январда, машғулотлар — 1 февралда бошланади.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700003, Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 174-уй. Бешёғоч, Ленин комсомоли номидаги Марказий маданият ва истироҳат боғи билан ёнма-ён жойлашган.

Қабул ҳар куни соат 10 дан 19.00 гача. Телефон 45-62-52.

СЕНТЯБРДА МЕН БИРИНЧИ МАРТА БИРИНЧИ СИНФГА БОРАМАН...

КАЛЕНДАРДА АВГУСТ ОЙИ. МАКТАБ ЎҚУВЧИСИ УЧУН БАРЧА КЕРАКЛИ НАРСАЛАРНИ ОЛИБ ҚЎЙИШ ВАҚТИ КЕЛДИ.

ШАҲРИМИЗНИНГ ҲАММА МАГАЗИНЛАРИДА МАКТАБ УЧУН ЗАРУР МОЛЛАР КЕНГ МИҚЁСДА СОТИЛМОҚДА.

«ТАШГАЛАНТЕРЕЙТОРГ» МАГАЗИНЛАРИДА

«МАКТАБ ЎҚУВЧИСИ» ДЕБ АТАЛГАН ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН СЕКЦИЯЛАР ИШЛАЯПТИ

МАГАЗИНЛАР АДРЕСЛАРИНИ ЭСЛАТИБ ЎТАМИЗ:

67 — Горький кўчаси, 98-уй;
68 — 4-Жилгородок, Фонвизин кўчаси;
66 — Қўйлиқ массиви, 33-уй;
49 — Фарҳод ярмаркаси;
45/1 — «Қорақамиш» массиви, савдо комплекси;
20 — Олой бозори;
18 — «Бешқайрағоч» массиви;
2 — Навоий кўчаси. Савдо расталари.

«ТАШГАЛАНТЕРЕЙТОРГ».

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ДИҚҚАТ!

Подмосковная кўчаси бўйлаб ўтган иссиқлик трассаси ремонт қилиниши муносабати билан

21 АВГУСТДАН
31 АВГУСТГАЧА

Чилонзор массивининг 26-квартали ва Фарҳод кўчасидаги 11-кварталга

ИССИҚ СУВ БЕРИШ
ТЎХТАТИЛАДИ

«ТАШТЕПЛОСЕТЬ» корхонаси (телефонлар: 78-40-76, 33-32-32).

Самарқанд давлат педагогика институти томонидан **Абдусаттарова Дилором** номига берилган Я-954738 номерли йўқолган

ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги 23-кечки мактаб томонидан **Юлдашев Лутфулла Убайдуллаевич** номига берилган 321505 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ:
700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08.74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиш — 32-58.85; фан ва ўқув юртлари — 32-53.10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55.32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33.99-42, 32.53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56.84; эълонлар — 33-81-42.

Р. — 12930. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 21.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиш лозим). Б. 2442. Тиражи — 75.131. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10